



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ  
IX kadencja  
Prezes Rady Ministrów  
RM-0610-127-21

**Druk nr 1694**  
Warszawa, 22 października 2021 r.

Pani  
Elżbieta Witek  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

*Szanowna Pani Marszałek,*

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

*Z poważaniem*

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

## U S T A W A

z dnia

### **o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 908, z 2019 r. poz. 861 oraz z 2021 r. poz. 784) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 55<sup>3</sup> Kodeksu cywilnego, w którym powierzchnia gruntów rolnych lub leśnych jest nie mniejsza niż 1 ha;”;

2) w art. 7 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz postanowienie organu wyższego stopnia wydane na skutek złożenia zażalenia na postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego podaje się do publicznej wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, a w przypadku postanowienia organu wyższego stopnia – także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ten organ.

4. Z dniem upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz postanowienie organu wyższego stopnia, o których mowa w ust. 3, uważa się za doręczone wszystkim uczestnikom scalenia.”;

3) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Po wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego określa się przebieg granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów. Do określania przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów stosuje się przepisy prawa geodezyjnego i kartograficznego dotyczące określania przebiegu granic.

2. Starosta zawiadamia właścicieli gruntów przyległych do granic obszaru scalenia o miejscu i terminie wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są

położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, co najmniej na 7 dni przed tym terminem.”;

4) w art. 8 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przed okazaniem projektu scalenia gruntów uczestnik scalenia może złożyć geodecie-projektantowi scalenia propozycje co do sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności w zakresie ich lokalizacji.

1b. Przepis ust. 1a ma zastosowanie również przy wymianie gruntów.”;

5) w art. 10 w ust. 1 w zdaniu drugim w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) przedstawiciel gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem;

7) sołtys lub członek rady sołeckiej wsi, której grunty tworzą obszar scalenia.”;

6) w art. 27 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) granice i powierzchnię obszaru scalenia lub wymiany gruntów;”;

7) w art. 28 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów, decyzję odmawiającą wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzję o umorzeniu postępowania scaleniowego oraz decyzję organu wyższego stopnia w tych sprawach podaje się do publicznej wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, a w przypadku decyzji organu wyższego stopnia w tych sprawach – także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ten organ.

2. Z dniem upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów, decyzję odmawiającą wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzję o umorzeniu postępowania scaleniowego oraz decyzję organu wyższego stopnia w tych sprawach uważa się za doręczoną wszystkim uczestnikom scalenia.”;

8) w art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Po ujawnieniu w ewidencji gruntów i budynków nowych danych wynikających z ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów sąd właściwy do prowadzenia ksiąg wieczystych, na wniosek starosty, dokonuje wpisów w księgach wieczystych w zakresie, o którym mowa w ust. 1, oraz wykreśla wzmiankę,

o której mowa w art. 21 ust. 1. Jeżeli nieruchomość nie ma urządzonej księgi wieczystej, wniosek składa się do istniejącego zbioru dokumentów.

1b. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1a, dołącza się odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, wypisy i wyrisy z operatu ewidencyjnego dla poszczególnych działek ewidencyjnych, a gdy jest to niezbędne – inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian.

1c. Za dokonanie wpisów na podstawie ust. 1a nie uiszczą się opłat sądowych.”;

9) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:

- 1) zebrań uczestników scalenia,
- 2) wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,
- 3) w których można składać propozycje co do sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności w zakresie ich lokalizacji,
- 4) okazania projektu scalenia gruntów,
- 5) okazania stabilizacji punktów granicznych projektu scalenia gruntów – w przypadku jej wykonania

– w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, co najmniej na 7 dni przed tym terminem.”;

10) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. Zebranie uczestników scalenia oraz wykonywanie prawa głosu może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zawiadomienie o zebraniu uczestników scalenia zawiera dodatkowo informacje o sposobie uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.”;

11) w art. 33:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1d w brzmieniu:

„1a. Nieuregulowany lub nieujawniony stan prawny gruntów tworzących obszar scalenia nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania scaleniowego oraz wydania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów.

1b. Przez nieuregulowany stan prawny gruntów tworzących obszar scalenia należy rozumieć sytuację, w której:

- 1) dotychczasowy właściciel gruntów nie żyje i nie przeprowadzono postępowania spadkowego lub nie zostało ono zakończone;
- 2) nie można ustalić osób, którym przysługują prawa rzeczowe do gruntów, ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów.

1c. Przez nieujawniony stan prawny gruntów tworzących obszar scalenia należy rozumieć sytuację, w której rejestry lub ewidencje właściwe dla ustalenia uczestników scalenia nie zawierają danych umożliwiających ich ustalenie, w szczególności danych osobowych, w tym adresu, właściciela gruntów.

1d. Przepisy ust. 1a–1c mają zastosowanie również do gruntów przyległych do granic obszaru scalenia.”,

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie stwierdza się nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, upłynęło 5 lat.”,

- c) dodaje się ust. 3–6 w brzmieniu:

„3. Nie uchyla się decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów z przyczyn określonych w art. 145–145b Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, upłynęły 2 lata.

4. Odwołanie od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez organ właściwy do rozpatrzenia odwołania.

5. Wojewódzki sąd administracyjny rozpatruje skargę w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania skargi przez właściwy sąd. Jeżeli skarga nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jej nieopłacenia, bieg terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, rozpoczyna się z dniem jej opłacenia i usunięcia braków formalnych.

6. Sąd administracyjny, w przypadku uwzględnienia skargi w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów po upływie terminu, o którym

mowa w ust. 5, stwierdza wydanie decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów z naruszeniem prawa.”;

12) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. W okresie obowiązywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonych na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, z późn. zm.<sup>1)</sup>) lub w okresie obowiązywania stanu nadzwyczajnego oraz w okresie 30 dni od dnia odwołania tych stanów:

- 1) nie wybiera się rady uczestników scalenia oraz nie powołuje się zespołu, o którym mowa w art. 9 ust. 3, a funkcje tej rady sprawuje powołany przez starostę w drodze postanowienia zespół do spraw scaleń; w skład zespołu do spraw scaleń wchodzi sołtys wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, dwóch albo trzech członków rady sołectwiej wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, przedstawiciel Krajowego Ośrodka będącego uczestnikiem scalenia, przedstawiciel gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz dwóch albo trzech właścicieli gospodarstw rolnych wybranych przez starostę, których grunty znajdują się na obszarze objętym scaleniem; do postanowienia w sprawie powołania zespołu do spraw scaleń stosuje się odpowiednio przepisy art. 7 ust. 3 i 4;
- 2) jeżeli liczba uczestników scalenia jest większa niż 10 osób, rada uczestników scalenia albo zespół, o którym mowa w art. 9 ust. 3 – w przypadku ich wybrania przed wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub stanu nadzwyczajnego, albo zespół do spraw scaleń, na zebraniu zwołanym przez starostę, określa w formie uchwały zasady szacunku gruntów, o których mowa w art. 11 ust. 1, oraz wyraża w formie uchwały zgodę, o której mowa w art. 13 ust. 1; uchwały zapadają większością trzech czwartych głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków rady uczestników scalenia albo zespołu, o którym mowa w art. 9 ust. 3, albo zespołu do spraw scaleń; przepisy art. 13 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio;
- 3) wyniki oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych, o których mowa w art. 12 ust. 1, udostępnia się do publicznego

---

<sup>1)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 2112 i 2401 oraz z 2021 r. poz. 159, 180, 255, 616, 981 i 1773.

- wglądu na okres 7 dni w wyznaczonym przez starostę miejscu; o miejscu i terminie wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów starosta zawiadamia w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, co najmniej na 7 dni przed tym terminem;
- 4) uczestnicy scalenia mogą wносить zastrzeżenia do dokonanego szacunku w okresie wyłożenia wyników oszacowania gruntów do publicznego wglądu;
  - 5) do zapoznania się uczestników scalenia z wynikami ustaleń komisji rozpatrującej zastrzeżenia do szacunku gruntów stosuje się odpowiednio pkt 3;
  - 6) starosta zawiadamia o terminie objęcia w posiadanie przez uczestników scalenia nowo wydzielonych gruntów w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, co najmniej na 7 dni przed terminem objęcia w posiadanie; za datę objęcia w posiadanie uważa się termin wskazany w zawiadomieniu.”.

**Art. 2.** W ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. poz. 67, z późn. zm.<sup>2)</sup>) w art. 2 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych określonych w art. 1 na skutek zawiadomienia właściwego starosty.”.

**Art. 3. 1.** Do postępowań scaleniowych lub wymiennych wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że:

- 1) art. 7 ust. 3 i 4 oraz art. 31 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) nie stosuje się art. 7a, art. 8 ust. 1a i 1b oraz art. 10 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 1.

---

<sup>2)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1962 r. poz. 169, z 1968 r. poz. 13, z 1982 r. poz. 80, z 1989 r. poz. 55, z 1998 r. poz. 668 oraz z 2002 r. poz. 984.

2. Do postępowań administracyjnych w sprawach stwierdzenia nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 33 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Do postępowań scaleniowych lub wymiennych wznowionych z przyczyn określonych w art. 145–145b Kodeksu postępowania administracyjnego i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) stosuje się art. 33 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) nie stosuje się art. 33 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Do postępowań administracyjnych w sprawach uchylecia lub zmiany decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wszczętych na podstawie art. 154 lub art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 33 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 4.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

## UZASADNIENIE

### **1. Zmiana ustawy o scalaniu i wymianie gruntów**

Nowelizacja ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 908, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, obejmuje przepisy przyczyniające się do usprawnienia prowadzenia postępowań scaleniowych, w tym głównie do ich przyśpieszenia, jednocześnie nie wpływając na postępowania realizowane w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie celu scalenia gruntów.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 1 ust. 2 pkt 3a ustawy, za gospodarstwo rolne należy uznać takie gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 55<sup>3</sup> ustawy z dnia 17 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.), w którym powierzchnia gruntów rolnych lub leśnych jest nie mniejsza niż 1 ha. Wprowadzenie definicji gospodarstwa rolnego zawierającej szczególną normę obszarową ma na celu likwidację wątpliwości, które pojawiają się w związku z interpretacją przepisu art. 3 ust. 2 ustawy, tj. w zakresie sposobu zaliczania gospodarstw rolnych do weryfikacji wniosków o wykonanie scalenia.

Nadanie nowego brzmienia art. 7 ust. 3 ustawy polega na rezygnacji z odczytywania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego na zebraniu uczestników scalenia. Taka zmiana przyczyni się do usprawnienia postępowań scaleniowych. Proponowane rozwiązanie jest szczególnie oczekiwane w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ze względu na możliwość ograniczenia bezpośrednich kontaktów międzyludzkich. Zmiana ta wprowadza natomiast obowiązek zamieszczania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz postanowienia organu wyższego stopnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych urzędu obsługującego organ, który wydał postanowienie. Ponadto zmiana art. 7 ust. 3 i 4 ma na celu doprecyzowanie przepisów ustawy dotyczących doręczania postanowienia organu wyższego stopnia w przedmiocie wszczęcia postępowania scaleniowego, w sposób analogiczny do doręczania postanowienia starosty o wszczęciu postępowania scaleniowego.

Dodanie art. 7a polega na doprecyzowaniu czynności związanych z określaniem przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów (tzw. granic zewnętrznych)

wykonywanych po wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego przez odesłanie do przepisów prawa geodezyjnego i kartograficznego w zakresie określania przebiegu granic, tj. w szczególności wznowienia znaków granicznych, wyznaczenia punktów granicznych ujawnionych uprzednio w ewidencji gruntów i budynków lub ustalenia przebiegu granic działek ewidencyjnych. W ust. 2 został określony sposób zawiadamiania właścicieli gruntów przyległych do granic obszaru scalenia o miejscu i terminie wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, analogicznie jak w postępowaniu scaleniowym, tj. w formie obwieszczenia.

Dodanie w art. 8 ustawy ust. 1a i 1b ma na celu wskazanie możliwości zgłaszania przez uczestników scalenia lub uczestników wymiany, przed okazaniem projektu scalenia lub wymiany gruntów, propozycji co do sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, a w szczególności w zakresie ich lokalizacji, co wpłynie na zabezpieczenie praw uczestników scalenia lub wymiany. Dotychczas czynności tego typu regulowała instrukcja nr 1 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej o scalaniu i wymianie gruntów z dnia 24 marca 1983 r.

Zmiana polegająca na włączeniu przedstawiciela gminy oraz sołtysa lub członka rady sołectkiej wsi do komisji doradczej, o której mowa w art. 10 ustawy, ma na celu wzmocnienie działania komisji. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, z późn. zm.) realizacja polityki przestrzennej odbywa się na poziomie gminy, więc tym bardziej zasadny wydaje się udział przedstawiciela gminy w tej komisji, jak również sołtysa lub członka rady sołectkiej jako przedstawiciela każdej wsi objętej scaleniem gruntów.

Zmiana brzmienia art. 27 ust. 1 pkt 4 ustawy polega jedynie na doprecyzowaniu obszaru scalenia lub wymiany gruntów, który określa decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, przez wskazanie granic tego obszaru określonych na podstawie art. 7a ustawy oraz powierzchni tego obszaru. Ma to na celu jednoznaczne uregulowanie kwestii granic zewnętrznych obszaru scalenia lub wymiany gruntów, które na podstawie decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów otrzymują atrybut granic prawnych.

Proponowana zmiana w art. 28 ust. 1 i 2 ustawy reguluje kwestie doręczeń decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, przy jednoczesnej rezygnacji z odczytywania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów na zebraniu uczestników scalenia. Przepisy tej ustawy wprost regulują sposoby

doręczenia decyzji zatwierdzającej projekt scalenia gruntów, jednak nie określają, w jaki sposób ma być doręczana decyzja o odmowie wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzja o umorzeniu postępowania scaleniowego i decyzja organu wyższego stopnia w tych sprawach. Decyzje te również dotyczą postępowania zbiorowego i analogicznie jak decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów powinny być podane do wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego, a w przypadku decyzji organu wyższego stopnia – także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ten organ.

Proponowana zmiana w art. 29 ust. 1a ustawy wskazuje starostę jako organ właściwy do występowania z wnioskiem do sądu właściwego do prowadzenia ksiąg wieczystych o dokonanie wpisów w księgach wieczystych w zakresie zmian wynikających z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów oraz wykreślenia wzmianki, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy. W przypadku gdy nieruchomości nie ma urządzonej księgi wieczystej, wniosek składa się do istniejącego zbioru dokumentów. W tej sytuacji będzie miał zastosowanie art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z późn. zm.), zgodnie z którym złożenie dokumentów do zbioru może nastąpić tylko wtedy, gdy dokument ma być złożony do zbioru już istniejącego. Jeżeli do zbioru ma być złożony dokument dotyczący prawa własności albo brak jest zbioru, zgłoszenie wniosku o złożenie dokumentu do zbioru traktuje się jak zgłoszenie wniosku o założenie księgi wieczystej. W ust. 1b został określony katalog dokumentów załączanych do wniosku starosty, tj. odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, wypisy i wyrisy z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne – inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian, np. wykaz synchronizacyjny wymagany przez niektóre sądy. Na wniosek starosty właściwy sąd będzie zobowiązany do dokonania wpisów w księgach wieczystych, za które nie pobiera się opłat (ust. 1c). W wyniku przeprowadzenia scalenia lub wymiany gruntów dotychczasowe wpisy w księgach wieczystych, w szczególności dotyczące oznaczenia nieruchomości, ulegają zmianom. Liczba uczestników scalenia w jednym postępowaniu wynosi średnio kilka tysięcy osób. Powoduje to, że „oczekiwanie” przez sądy wieczysto-księgowe na indywidualne wnioski wszystkich

właścicieli o zmiany wpisów w tym zakresie byłoby procedurą nie do zaakceptowania. Podobne rozwiązania, stanowiące przepis szczególny dotyczący możliwości dokonania z urzędu wpisu w księdze wieczystej, są już zawarte w art. 3 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. poz. 67, z późn. zm.), który stanowi, że dla nieruchomości, których księgi wieczyste utraciły moc prawną, oraz dla nieruchomości, które były objęte postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, a nie miały urządzonych ksiąg wieczystych lub których księgi wieczyste zaginęły albo uległy zniszczeniu, zakłada się księgi wieczyste z urzędu, po zawiadomieniu właściwego organu. Zasadnym jest ujednolicenie stosowania trybu ujawniania w księgach wieczystych wszystkich zmian wynikających z ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów – dokonywanych z urzędu na skutek wniosku starosty.

Zmiana brzmienia art. 31 ustawy polega na doprecyzowaniu trybu zawiadamiania uczestników scalenia o miejscu i terminie zebrań oraz czynnościach wykonywanych w prowadzonym postępowaniu scaleniowym, w szczególności wskazanie czynności związanych z ustawowym zabezpieczeniem praw uczestników scalenia do: składania propozycji w zakresie wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności w zakresie ich lokalizacji, obecności przy okazaniu stabilizacji punktów granicznych projektu scalenia gruntów – w przypadku jej wykonania. Dotychczas czynności tego typu regulowała instrukcja nr 1 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej o scalaniu i wymianie gruntów z dnia 24 marca 1983 r.

Dodanie art. 31a do ustawy ma na celu umożliwienie wykorzystania środków komunikacji elektronicznej przy realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem postępowań scaleniowych. Proponowane rozwiązanie jest szczególnie oczekiwane w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, z uwagi na możliwość ograniczenia bezpośrednich kontaktów międzyludzkich. Regulacja ta pozwoli na usprawnienie prowadzenia postępowań scaleniowych także w przyszłości, na wypadek ewentualnych nieprzewidzianych zdarzeń.

W ustawie w art. 33 w ust. 1a–1c wprowadzono przepisy mające na celu usprawnienie procedury w zakresie ustalania stron postępowania w przypadku nieuregulowanego lub nieujawnionego stanu prawnego gruntów tworzących obszar scalenia. Zgodnie z ust. 1d przepisy te mają zastosowanie również do gruntów przyległych do granic obszaru scalenia. Projektowane przepisy ust. 1b i 1c określają, co należy rozumieć pod pojęciem

nieuregulowanego oraz nieujawnionego stanu prawnego gruntów tworzących obszar scalenia.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że scalenie gruntów nie zmienia prawa własności czy innych uprawnień związanych z gruntem. Wiążącym skutkiem scalenia jest to, że wszystkie osoby zainteresowane tracą prawo własności lub inne prawa do gruntu dotychczasowego, zachowują natomiast w tym samym rozmiarze prawa do wydzielonego w drodze scalenia gruntu ekwiwalentnego. W myśl uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r., sygn. akt III CZP 125/08 „nieruchomość wydzielona w wyniku scalenia przeprowadzonego na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w zamian za grunty stanowiące własność uczestnika postępowania oraz innego właściciela, nieuczestniczącego w tym postępowaniu, stanowi przedmiot ich współwłasności”.

Właściciel gruntów ujawniony przed scaleniem w księdze wieczystej w wyniku scalenia otrzymuje grunty ekwiwalentne (w zamian za grunty dotychczas posiadane przed scaleniem) i w tym zakresie zostają wprowadzone zmiany w księdze wieczystej. Zasada ta dotyczy wszystkich właścicieli gruntów w ujawnionych w księdze wieczystej, w tym także osób zmarłych.

Stroną postępowania scaleniowego jest uczestnik scalenia, przez którego rozumie się właściciela (posiadacza samoistnego), użytkownika gruntu położonego na obszarze scalenia lub inwestora, a w przypadku gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także podmiot gospodarujący tymi gruntami (art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy).

Proponowana zmiana art. 33 ust. 2 ustawy ma na celu wykonanie obowiązku nałożonego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17. Trybunał Konstytucyjny orzekł w tym wyroku, że art. 33 ust. 2 ustawy w zakresie, w jakim uniemożliwia stwierdzenie wydania ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalania z naruszeniem prawa, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy polega na ograniczeniu możliwości stwierdzania nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, upłynęło 5 lat. Po upływie tego terminu, na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), w szczególności art. 158 § 2 i 3, które regulują

przesłanki wydania decyzji stwierdzającej, że ostateczna decyzja zatwierdzająca projekt scalenia lub wymiany gruntów została wydana z naruszeniem prawa.

Z dotychczasowego brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy zostały wyłączone tryby nadzwyczajne, o których mowa w art. 154 i art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego. Natomiast do dodawanego art. 33 ust. 3 została przeniesiona regulacja ograniczająca możliwość wznowienia postępowania przez skrócenie terminu z 5 lat do 2 lat od dnia, w którym decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stała się ostateczna. Zasadne jest skrócenie 5-letniego terminu wynikającego z dotychczasowego brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy do uchylenia decyzji w przypadku wznowienia postępowania ze względu na pewność prawa i obrotu gospodarczego.

Dodawane w art. 33 ustawy ust. 4–6 wprowadzają niezbędne zmiany dotyczące terminów rozpatrzenia odwołań i skarg, mając na względzie terminy agrotechniczne związane z przenoszeniem przez rolników swojej działalności na grunty wydzielone im w postępowaniu scaleniowym lub wymiennym. Pozwoli to na wykonywanie ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów w racjonalnych ramach czasowych. Ust. 4 zawiera regulację mającą na celu skrócenie terminu rozpatrywania odwołania od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów do 3 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez właściwy organ. Natomiast ust. 5 określa 2-miesięczny termin dla wojewódzkich sądów administracyjnych do rozstrzygnięcia skargi w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów, licząc od dnia otrzymania przez właściwy sąd skargi opłaconej i niezawierającej braków formalnych.

Dodawany ust. 6 wprowadza rozwiązanie, zgodnie z którym, zarówno w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym, jak i Naczelnym Sądem Administracyjnym, w przypadku uwzględnienia skargi w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów po upływie 2-miesięcznego terminu od dnia otrzymania przez właściwy wojewódzki sąd administracyjny skargi opłaconej i niezawierającej braków formalnych, nie będzie możliwe uchylenie zaskarżonej decyzji, a jedynie stwierdzenie jej wydania z naruszeniem prawa na podstawie art. 145 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). Projektowane rozwiązanie ma zapobiec sytuacjom występującym w obecnym stanie prawnym, w których – z powodu niektórych uczestników scalenia gruntów kontestujących potrzebę

przeprowadzenia scalenia – sądy administracyjne kilka lat po zakończeniu scalenia uchylają/stwierdzają nieważność całej decyzji, niwecząc olbrzymi wysiłek włożony w realizację projektów scaleniowych.

Dodanie art. 33a jest związane z koniecznością uregulowania uproszczonej procedury postępowania w przypadku wprowadzenia na części albo na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. W związku z ograniczeniami dotyczącymi COVID-19 brak możliwości przeprowadzania zebrań z uczestnikami scalenia oraz występują utrudnienia w zakresie uzyskania niezbędnych dokumentów w zaplanowanych terminach (np. decyzje, pozwolenia wodnoprawne). Ponadto trudności w uzyskaniu odpowiednich zgód od właścicieli gruntów objętych scaleniem, a niezbędnych przy wydawaniu decyzji dotyczących elementów związanych z dokumentacją techniczną przy zagospodarowaniu poscaleniowym, powodują opóźnienia w możliwości przeprowadzenia przetargów na roboty budowlane. Projektowane regulacje przewidują prowadzenie postępowań scaleniowych przy udziale rady uczestników scalenia lub zespołu do spraw scaleń powołanego przez starostę, jeśli liczba uczestników jest większa niż 10 osób.

## **2. Zmiana ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych**

Zmiana art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych polega na wskazaniu starosty, zamiast wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jako organu właściwego do złożenia zawiadomienia, na podstawie którego sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych założonych przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów lub ksiąg wieczystych założonych po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą, jeżeli uwidoczniły w nich stan nie jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów i budynków.

Proponowana zmiana o charakterze porządkowym ma na celu ujednoczenie przepisów ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz przepisów ustawy o scalaniu i wymianie gruntów w zakresie organu właściwego do ujawnienia nowego stanu prawnego w księgach wieczystych wynikającego z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów. Ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. poz. 668, z późn. zm.), obowiązującą

od dnia 1 stycznia 1999 r., zostały wprowadzone zmiany polegające m.in. na wskazaniu zarządu gminy jako organu właściwego do wydania zawiadomienia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych, oraz jako organu przeprowadzającego scalenie gruntów zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. poz. 136, z późn. zm.), obowiązującej od dnia 23 lutego 2000 r., jedynie w ustawie został zmieniony organ właściwy do przeprowadzenia postępowania scaleniowego lub wymiennego – z zarządu gminy na starostę. Jednakże ustawa ta nie objęła zmiany art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych. Z kolei ustawą z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. poz. 984, z późn. zm.), obowiązującej od dnia 4 sierpnia 2002 r., w ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych w art. 2 w ust. 1 wyrazy „zarządu gminy” zostały zastąpione wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”. W obecnie obowiązującym art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych jako organ właściwy wskazany jest zatem wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast organem właściwym do przeprowadzania postępowania scaleniowego jest starosta.

Ponadto proponuje się zmianę brzmienia zdania pierwszego w art. 2 w ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych w zakresie, w jakim zamknięcie przez sąd księgi wieczystej na mocy tego przepisu powinno przyjąć postać czynności technicznej na skutek zawiadomienia właściwego starosty, bez wydawania przez sąd postanowienia w tym zakresie. Dotychczasowe brzmienie zdania pierwszego w art. 2 w ust. 1 koliduje z naturą prawną postępowania wieczystoksięgowego, ponieważ zamknięcie księgi wieczystej jest czynnością techniczną i nie podlega zaskarżeniu (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 grudnia 2008 r. P68/07, Dz. U. z 2008 r. poz. 1525, str. 12752, Wsp. 2009 nr 1, poz. 26, OTK Seria B 2008 nr 10, poz. 180).

### **3. Przepisy przejściowe**

W art. 3 w ust. 1 projektu ustawy wprowadza się przepis przejściowy dotyczący postępowań scaleniowych lub wymiennych, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Do toczących się postępowań w tym zakresie będą miały zastosowanie przepisy wprowadzane w art. 1 projektu ustawy,

z wyjątkiem przepisów dotyczących wszczęcia postępowania scaleniowego (sposobu doręczenia postanowienia – art. 7 ust. 3 i 4) oraz kwestii zawiadomień określonych w art. 31, które stosuje się w brzmieniu dotychczasowym. Ponadto do postępowań wszczętych i niezakończonych nie stosuje się nowych przepisów art. 7a, art. 8 ust. 1a i 1b oraz art. 10 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy, z uwagi na fakt, że wymagałyby to powtórzenia niektórych zakończonych już etapów postępowania.

Art. 3 ust. 2 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy dotyczący postępowań administracyjnych w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, do których będzie miał zastosowanie przepis art. 33 ust. 2 nowelizowanej ustawy, stanowiący wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17.

Przepisy przejściowe zawarte w art. 3 ust. 3 zakładają, że postępowania scaleniowe lub wymienne wznowione z przyczyn określonych w art. 145–145b Kodeksu postępowania administracyjnego i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą prowadzone na dotychczasowych zasadach, z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17.

Art. 3 ust. 4 stanowi, że do postępowań administracyjnych w sprawach uchylecia lub zmiany decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wszczętych na podstawie art. 154 lub art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą miały zastosowanie przepisy w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, czyli z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17.

Natomiast po wejściu w życie projektowanej ustawy do postępowań, które zostaną:

- 1) wznowione z przyczyn określonych w art. 145–145b Kodeksu postępowania administracyjnego – będzie miał zastosowanie art. 33 ust. 3 ustawy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą;
- 2) wszczęte na podstawie art. 154 lub art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach uchylecia lub zmiany decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów – będą miały zastosowanie wprost przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

W art. 4 projektu ustawy proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Powyższe pozwoli na stosunkowo szybkie rozpoczęcie jej stosowania, przy jednoczesnym zapewnieniu projektowanym przepisom odpowiedniego *vacatio legis*.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy został wprowadzony do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD149.

<p><b>Nazwa projektu</b> Projekt ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych</p> <p><b>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</b> Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p><b>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</b> Pan Szymon Giżyński – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p><b>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</b> Pan Robert Kowalczyk Naczelnik Wydziału Geodezji i Klasyfikacji Gruntów Departament Nieruchomości tel.: (22) 623 13 85 email: robert.kowalczyk@minrol.gov.pl</p>	<p><b>Data sporządzenia</b> 16.08.2021 r.</p> <p><b>Źródło</b> Inicjatywa własna Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18.04.2019 r., sygn. akt SK 21/17</p> <p><b>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów</b> UD149</p>
---	---

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

#### 1) Brak określonej procedury przeprowadzania postępowania scaleniowego w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii

W związku z ograniczeniami wynikającymi z wprowadzenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2020 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, z późn. zm.) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii obowiązujące przepisy istotnie ograniczają możliwość przeprowadzania postępowań scaleniowych, a w szczególności organizowania zebrań uczestników scalenia i podejmowania uchwał w warunkach zapewniających bezpieczeństwo uczestnikom postępowania. Aktualnie obowiązujące uregulowania zawarte w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 908, z późn. zm.) nie przewidują bowiem możliwości organizowania zebrań oraz wykonywania prawa głosu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

#### 2) Potrzeba usprawnienia oraz przyspieszenia procedury prowadzenia postępowań scaleniowych w trybie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów

W okresie 2004–2019 w Polsce wykonano scalenia i wymiany gruntów na obszarze 206 470 ha, co średnio rocznie stanowiło powierzchnię 12 904 ha. Zlecane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ekspertyzy wskazują, że obecnie postępowaniem scaleniowym należałoby objąć łącznie 2 mln 967 tys. ha gruntów rolnych. Natomiast analizy wskazują, że na obszarze kraju, gdzie występuje jeszcze tzw. pierwotna szachownica gruntów (obszar byłego zaboru austriackiego i rosyjskiego) i prace scaleniowe nie były dotąd prowadzone, istnieje potrzeba objęcia scaleniem w pierwszej kolejności obszaru ok. 1 mln ha gruntów. Z analizy danych w tym zakresie, dotyczących niektórych krajów Unii Europejskiej, wynika, że wielkość ta wynosi w skali roku nawet do 3% powierzchni gruntów rolnych danego kraju, co w warunkach polskich oznaczałoby powierzchnię ok. 450 000 ha rocznie. W celu usprawnienia prowadzenia postępowań scaleniowych jest zasadna zmiana niektórych przepisów ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów nie regulują sposobu doręczania decyzji o odmowie wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzji o umorzeniu postępowania scaleniowego oraz decyzji organu wyższego stopnia w tego typu sprawach. Ponadto, ze względu na terminy agrotechniczne związane z przenoszeniem przez rolników swojej działalności na grunty wydzielone im w postępowaniu scaleniowym, problemem jest zbyt długie rozpatrywanie przez wojewodów odwołań od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów oraz skarg na ostateczne decyzje przez sądy administracyjne.

#### 3) Wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17

W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w zakresie, w jakim uniemożliwia stwierdzenie wydania ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia z naruszeniem prawa, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skutkiem niniejszego wyroku nie jest utrata mocy obowiązującej art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, a wyeliminowanie znaczenia tego przepisu, które zostało wskazane w sentencji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jako niekonstytucyjne. W stanie

prawnym ukształtowanym tym wyrokiem organy administracji i sądy do czasu zmiany art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów mają obowiązek zastosować wykładnię zgodną z Konstytucją i dokonać takiej jego interpretacji, której rezultatem będzie otwarcie możliwości stwierdzenia, że ostateczna decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia została wydana z naruszeniem prawa. Nie uchyla to obowiązku ustawodawcy zmiany dotychczasowej treści art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, która będzie uwzględniać niniejszy wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Obowiązkiem ustawodawcy jest zmiana dotychczasowej treści art. 33 ust. 2, która będzie uwzględniać wskazany wyrok.

**4) Potrzeba ujednolicenia przepisów ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. poz. 67, z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w zakresie organu właściwego do ujawnienia nowego stanu prawnego w księgach wieczystych wynikającego z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów**

W obecnie obowiązującym art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych jako organ właściwy jest wskazany wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast organem właściwym do przeprowadzania postępowania scaleniowego jest starosta.

**2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt**

- 1) Uregulowanie procedury postępowania w przypadku wprowadzenia na części albo na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. W celu maksymalnego ograniczenia bezpośrednich kontaktów międzyludzkich w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w projekcie zawarto regulacje umożliwiające wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej przy realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem postępowań scaleniowych. Rezygnacja z odczytywania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów na zebraniach uczestników scalenia przyczyni się do usprawnienia przeprowadzanego postępowania administracyjnego, a w szczególności do ograniczenia bezpośrednich kontaktów międzyludzkich.
- 2) Usprawnienie oraz przyspieszenie prowadzenia postępowań scaleniowych nastąpi w szczególności przez wprowadzenie terminów dla wojewodów i sądów administracyjnych do rozpatrywania odwołań i skarg, co pozwoli na wykonywanie ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia w racjonalnych ramach czasowych. Wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym, w razie nierozpatrzenia skargi w terminie dwóch miesięcy, sądy administracyjne, uwzględniając skargę, nie będą mogły uchylić zaskarżonej decyzji, a jedynie stwierdzić jej wydanie z naruszeniem prawa na podstawie art. 145 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). Proponowana zmiana ma zapobiec sytuacjom występującym w obecnym stanie prawnym, w których – z powodu niektórych uczestników scalenia gruntów kontestujących potrzebę przeprowadzenia scalenia – sądy administracyjne kilka lat po zakończeniu scalenia uchylają/stwierdzają nieważność decyzji, niwecząc olbrzymi wysiłek włożony w realizację projektów scaleniowych. Wprowadzenie obowiązku zamieszczania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego czy decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych urzędu obsługującego organ, który wydał postanowienie/decyzję. Zostanie doprecyzowane także brzmienie dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w zakresie sposobu doręczania postanowienia wojewody w przedmiocie wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzji o odmowie wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzji o umorzeniu postępowania scaleniowego oraz decyzji wojewody w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia gruntów w sposób analogiczny do doręczania postanowienia o wszczęciu postępowania czy decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów. Ponadto projekt ustawy zmieniającej wprowadza dodatkowe zagadnienia dotyczące wskazania czynności związanych z ustawowym zabezpieczeniem praw uczestników scalenia.
- 3) Wprowadzenie definicji gospodarstwa rolnego zawierającej szczególną normę obszarową rozwieje wątpliwości, które pojawiają się w związku z interpretacją przepisu w zakresie sposobu zaliczania gospodarstw rolnych do weryfikacji wniosków o wykonanie scalenia gruntów.
- 4) Doprecyzowanie czynności związanych z określaniem przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów (tzw. granic zewnętrznych) wykonywanych po wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego przez odwołanie do odrębnych przepisów w zakresie określania przebiegu granic, tj. w szczególności wznowienie znaków granicznych, wyznaczenie punktów granicznych ujawnionych uprzednio w ewidencji gruntów i budynków lub ustalenie przebiegu granic działek ewidencyjnych.
- 5) Włączenie przedstawiciela gminy oraz sołtysa do komisji doradczej w związku z tym, że realizacja polityki przestrzennej odbywa się na poziomie gminy i konkretnej miejscowości.

- 6) Wskazanie starosty jako organu właściwego do występowania z wnioskiem do sądu wieczysto-księgowego o dokonanie wpisów w księgach wieczystych w zakresie zmian wynikających z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.
- 7) Usprawnienie procesu ustalania uczestników postępowania scaleniowego przez wprowadzenie rozwiązań w przypadku nieregulowanego lub nieujawnionego stanu prawnego gruntów tworzących obszar scalenia.
- 8) Wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt SK 21/17, w zakresie umożliwienia wydania ostatecznej decyzji zatwierdzającej projekt scalenia gruntów na podstawie art. 158 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), przez wprowadzenie zmiany dotychczasowej treści art. 33 ust. 2, która będzie uwzględniać wyrok Trybunału Konstytucyjnego.
- 9) Zmiana ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych, o charakterze porządkowym polega na wskazaniu starosty, zamiast wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jako organu właściwego do złożenia zawiadomienia, na podstawie którego sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych założonych przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów lub ksiąg wieczystych założonych po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą, jeżeli uwidoczniiony w nich stan nie jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów i budynków. Ponadto zmiana tej ustawy upraszcza sposób zamknięcia przez sąd księgi wieczystej w drodze czynności technicznej podejmowanej na skutek zawiadomienia właściwego starosty, bez wydawania przez sąd postanowienia w tym zakresie.

### 3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W większości krajów europejskich instytucja scaleń gruntów jest ściśle powiązana z instytucją planowania przestrzennego i na obszarach wiejskich jest efektywnym narzędziem zrównoważonego rozwoju takich obszarów. Ze względu na różnorodne prawodawstwo w tym zakresie, podział administracyjny państw, tryb postępowania administracyjnych itp. nie jest możliwe korzystanie z doświadczeń innych państw.

### 4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Właściciele gospodarstw rolnych/właściciele gruntów	ok. 20 tys. rocznie	Dane statystyczne Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych, infrastruktury drogowej i urządzeń melioracji wodnych
Sołtysi lub członkowie rady sołectkiej	40 607	Dane: GUS z 2019 r.	Zwiększenie obowiązków w związku z włączeniem sołtysa lub członka rady sołectkiej z wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, do komisji doradczej
Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast)	2477	Dane: GUS stan na 01.01.2020 r.	Utrata kompetencji w związku ze wskazaniem, zamiast wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – starosty, jako organu właściwego do złożenia zawiadomienia, na podstawie którego sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje zamknięcia ksiąg wieczystych założonych przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów lub ksiąg wieczystych założonych po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą, jeżeli uwidoczniiony w nich stan nie jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów i budynków.

			Zwiększenie obowiązków w związku z włączeniem przedstawiciela gminy do komisji doradczej
Starostowie (prezydenci miast na prawach powiatu, wykonujący obowiązki starostów w miastach na prawach powiatu)	314 (66)	Dane: GUS stan na 01.01.2020 r.	Organ pierwszej instancji w postępowaniach administracyjnych z zakresu scaleń i wymian gruntów. Uproszczenie procesu ustalania uczestników postępowania scaleniowego. Uproszczenie sposobu doręczania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia, a także określenie sposobu doręczania decyzji o odmowie wszczęcia postępowania scaleniowego oraz decyzji o umorzeniu postępowania scaleniowego lub wymiennego. Doprecyzowanie trybu występowania z wnioskiem do właściwego sądu powszechnego o ujawnienie nowego stanu w księgach wieczystych. Wprowadzenie możliwości organizowania zebrań oraz wykonywania prawa głosu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej
Wojewodowie	16	ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie	Organ odwoławczy w postępowaniach administracyjnych z zakresu scaleń i wymian gruntów. Uproszczenie sposobu doręczania postanowienia organu wyższego stopnia w przedmiocie wszczęcia postępowania scaleniowego oraz decyzji organu wyższego stopnia. Wprowadzenie terminu do rozpatrywania odwołań od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów
Sądy administracyjne	16 WSA 1 NSA	akt normatywny	Wprowadzenie terminu do rozpatrywania skarg na decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów. Wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym, w razie nierozpatrzenia skargi w terminie dwóch miesięcy, sądy administracyjne, uwzględniając skargę, nie będą mogły uchylić zaskarżonej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, a jedynie stwierdzić jej wydanie z naruszeniem prawa

Sądy powszechne	346 – rejonowe	Dane: GUS z 2019 r.	Ujednoczenie trybu ujawniania nowego stanu w księgach wieczystych na podstawie wniosku starosty
-----------------	-------------------	---------------------	---

### 5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych w grudniu 2020 r. Termin do zajęcia stanowiska określono na 30 dni.

Projekt ustawy został skonsultowany z:

1. Radą Dialogu Społecznego,
2. Krajową Radą Izb Rolniczych,
3. Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
4. Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
5. Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”,
6. Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
7. Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”,
8. Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników,
9. Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP,
10. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
11. Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”,
12. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
13. Krajową Radą Spółdzielczą,
14. Business Centre Club,
15. Związkiem Rzemiosła Polskiego,
16. Konfederacją Lewiatan,
17. Niezależnym Samorządowym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
18. Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izbą Gospodarczą,
19. Forum Związków Zawodowych,
20. Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych,
21. Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
22. Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
23. Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,
24. Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
25. Polskim Związkiem Zawodowym Rolników,
26. Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców,
27. Polskim Związkiem Pracodawców-Usługodawców Rolnych,
28. Radą Krajową Federacji Konsumentów,
29. Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów,
30. Polską Federacją Producentów Żywności Związkiem Pracodawców,
31. Krajową Izbą Gospodarczą Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego KIG,
32. Polskim Towarzystwem Rolniczym,
33. Federacją Przedsiębiorców Polskich,
34. NSZZ Solidarność,
35. Stowarzyszeniem Geodetów Polskich,
36. Polskim Towarzystwem Geodezyjnym,
37. Towarzystwem Rozwoju Obszarów Wiejskich,
38. Polskim Towarzystwem Gleboznawczym,
39. Polskim Stowarzyszeniem Klasyfikatorów Gruntów,
40. Geodezyjną Izbą Gospodarczą,
41. Stowarzyszeniem Kartografów Polskich,
42. Polskim Towarzystwem Informacji Przestrzennej,

43. Polską Geodezją Komercyjną – Krajowym Związkiem Pracodawców Firm Geodezyjno-Kartograficznych,  
 44. Polską Federacją Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiły: Stowarzyszenie Geodetów Polskich, Polskie Stowarzyszenie Klasyfikatorów Gruntów oraz Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.

W ramach opiniowania projekt został przekazany do:

1. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
2. Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
3. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
4. Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
5. Generalnego Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,
6. Marszałka Województwa Dolnośląskiego,
7. Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
8. Marszałka Województwa Lubelskiego,
9. Marszałka Województwa Lubuskiego,
10. Marszałka Województwa Łódzkiego,
11. Marszałka Województwa Małopolskiego,
12. Marszałka Województwa Mazowieckiego,
13. Marszałka Województwa Opolskiego,
14. Marszałka Województwa Podkarpackiego,
15. Marszałka Województwa Podlaskiego,
16. Marszałka Województwa Pomorskiego,
17. Marszałka Województwa Śląskiego,
18. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego,
19. Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
20. Marszałka Województwa Wielkopolskiego,
21. Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

Uwagi do projektu ustawy zgłosili: Marszałek Województwa Lubelskiego i Marszałek Województwa Mazowieckiego w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 27 stycznia 2021 r. pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych i opiniowania zostały poddane analizie i w znacznej części uwzględnione. Szczegółowe omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania przedstawiono w raporcie z konsultacji.

## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
<b>Dochody ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Wydatki ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wydanie ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Projektowane zmiany dotyczą szeregu szczegółowych rozwiązań dotyczących różnych aspektów procesu scalania gruntów. Mają one charakter usprawniający i wymagają jedynie pewnych dostosowań po stronie organu właściwego w zakresie prowadzenia postępowań scaleniowych lub wymiennych oraz organu wyższego stopnia, a także wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), sądów administracyjnych i powszechnych.</p>											
<b>7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe</b>												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne i osoby starsze	Regulacja będzie miała pośredni wpływ na sytuację ekonomiczną części rodzin rolniczych, których gospodarstwa uzyskają lepszą strukturę przestrzenną.										
Niemierzalne	właściciele gospodarstw rolnych/właściciele gruntów	<p>Nieprawidłowa struktura obszarowa gospodarstw rolnych oraz niewłaściwe ukształtowanie rozłogów gruntów sprawia, że rolnicy mogą uzyskiwać niskie dochody z prowadzonych gospodarstw, co wpływa negatywnie na ich sytuację ekonomiczną. Badania wskazują, że gospodarstwa o niekorzystnym rozłogu gruntów mogą tracić nawet do 40% dochodu rolniczego z tytułu złej ich organizacji przestrzennej.</p> <p>Zastosowanie instytucji scaleń i wymian gruntów przyczynia się do zlikwidowania barier rozwojowych przez likwidację nadmiernego rozdrobnienia i rozproszenia gruntów gospodarstw rolnych. Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie przez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Scalenie gruntów co do zasady nie zmienia ani liczby właścicieli, ani prawa własności lub innych uprawnień związanych z nieruchomościami, np. lasów będących własnością Skarbu Państwa, zmieniając jedynie ukształtowanie przedmiotu tych uprawnień, a więc granice gruntów.</p> <p>Ponadto instytucja scaleń gruntów wpływa korzystnie na układ przestrzenny nie tylko gospodarstw rolnych, ale wszystkich gruntów położonych na obszarze scalenia, np. przez zapewnienie każdej poscaleniowej działce dostępu do drogi o charakterze drogi publicznej czy też przez właściwe kształtowanie przestrzenne gruntów na cele budownictwa, miejscowej użyteczności publicznej, a także przewidzianych pod realizację inwestycji celu publicznego.</p>										
Dodatkowe informacje, w tym	Zmiana ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów umożliwi przeprowadzanie postępowania (organizowanie zebrań uczestników scalenia, prawo											

wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	wykonywania głosu) przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, co pozwoli na maksymalne ograniczenie bezpośrednich kontaktów międzyludzkich w szczególności w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Projekt ustawy nie wywiera wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
--	---

### 8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak  
 nie  
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów  
 zmniejszenie liczby procedur  
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy  
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów  
 zwiększenie liczby procedur  
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy  
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.

- tak  
 nie  
 nie dotyczy

Wydanie ustawy nie spowoduje dodatkowych obciążeń regulacyjnych. Skrócenie czasu na załatwienie sprawy nastąpi w przypadku wprowadzenia terminów dla wojewodów i sądów administracyjnych do rozpatrywania odwołań i skarg, co pozwoli na wykonywanie ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia w racjonalnych ramach czasowych.

### 9. Wpływ na rynek pracy

Regulacje prawne zawarte w projekcie ustawy nie będą miały wpływu na rynek pracy.

### 10. Wpływ na pozostałe obszary

- środowisko naturalne  
 sytuacja i rozwój regionalny  
 inne:

- demografia  
 mienie państwowe

- informatyzacja  
 zdrowie

Omówienie wpływu

Wpływ projektu scalenia gruntów na środowisko naturalne jest neutralny, a często korzystny przez:

- tworzenie racjonalnych ram przestrzennych dla procesu zwiększania lesistości kraju w ramach kształtowania granicy rolno-leśnej,
- zabezpieczanie w ramach postępowania scaleniowego gruntów stanowiących kompensację przyrodniczą bądź na których mogą być wykonane niektóre inwestycje mogące mieć charakter kompensacyjny,
- obniżenie zanieczyszczeń wywołanych transportem rolnym wskutek skrócenia czasu dojazdu do gruntów rolnych.

Scaleni gruntów pozytywnie oddziałują na sytuację i rozwój regionalny przez poprawę warunków życia i pracy rolników, a tym samym zwiększenie ich dochodów. Prawidłowa struktura przestrzenna gospodarstw rolnych, którą osiąga się przez zastosowanie instytucji scaleń gruntów, jest jednym z podstawowych warunków efektywności ekonomicznej rolnictwa (zmniejszenie odległości działek od siedliska i skrócenie czasu dojazdu może skutkować obniżeniem kosztów produkcji rolnej nawet o ok. 15% – wartość z 2014 r. i 2015 r.) i szansą na korzystanie z osiągnięć współczesnej nauki oraz techniki rolniczej.

Pozytywny wpływ scaleń gruntów na sytuację i rozwój regionalny przejawia się także w poprawie warunków życia i pracy wszystkich właścicieli gruntów objętych postępowaniem scaleniowym, przez m.in. tworzenie właściwej geometrii działek, co ułatwia także inwestowanie w zakresie innej formy działalności gospodarczej niż rolnictwo (handel, przemysł, usługi).

<b>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</b>
Przewiduje się, że wykonywanie projektowanej ustawy nastąpi z dniem wejścia w życie tej ustawy, a w określonych przypadkach w terminach wynikających z przepisów przejściowych.
<b>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</b>
Ewaluacja efektów projektu może nastąpić w okresie 3–5 lat po wejściu w życie projektowanej ustawy. Miernikiem będzie powierzchnia gruntów poddanych scaleniu, dla których została wydana decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów.
<b>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</b>
Brak.

## **RAPORT Z KONSULTACJI**

### **projekt ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (UD149)**

#### **1. Omówienie wyników konsultacji publicznych projektu ustawy**

Projekt ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych został skierowany do konsultacji publicznych pismem z dnia 14 grudnia 2020 r. Termin do zajęcia stanowiska określono na 30 dni.

Projekt ustawy został skonsultowany z:

1. Radą Dialogu Społecznego
2. Krajową Radą Izb Rolniczych
3. Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
4. Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
5. Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”
6. Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
7. Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”
8. Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników
9. Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP
10. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych
11. Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”
12. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych
13. Krajową Radą Spółdzielczą
14. Business Centre Club
15. Związkiem Rzemiosła Polskiego
16. Konfederacją Lewiatan
17. Niezależnym Samorządowym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”
18. Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza
19. Forum Związków Zawodowych
20. Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych
21. Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych
22. Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej
23. Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”
24. Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”
25. Polskim Związkiem Zawodowym Rolników
26. Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców
27. Polskim Związkiem Pracodawców-Uslugodawców Rolnych
28. Radą Krajową Federacji Konsumentów
29. Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów
30. Polską Federacją Producentów Żywności Związek Pracodawców
31. Krajową Izbą Gospodarczą Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego KIG
32. Polskim Towarzystwem Rolniczym
33. Federacją Przedsiębiorców Polskich
34. NSZZ Solidarność

35. Stowarzyszeniem Geodetów Polskich
36. Polskim Towarzystwem Geodezyjnym
37. Towarzystwem Rozwoju Obszarów Wiejskich
38. Polskim Towarzystwem Gleboznawczym
39. Polskim Stowarzyszeniem Klasyfikatorów Gruntów
40. Geodezyjną Izbą Gospodarczą
41. Stowarzyszeniem Kartografów Polskich
42. Polskim Towarzystwem Informacji Przestrzennej
43. Polską Geodezją Komercyjną - Krajowy Związek Pracodawców Firm Geodezyjno-Kartograficznych
44. Polską Federacją Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiły: Stowarzyszenie Geodetów Polskich, Polskie Stowarzyszenie Klasyfikatorów Gruntów oraz Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych zostały wnikliwie przeanalizowane i w zależności od ich znaczenia, wprowadzono stosowne zmiany w projekcie lub wyjaśniono w stanowisku projektodawcy przyczynę ich nieuwzględnienia. Szczegółowe omówienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji zostało zawarte w tabeli uwag stanowiącej załącznik nr 1 do raportu.

## **2. Omówienie wyników opiniowania projektu ustawy**

W ramach opiniowania projekt ustawy pismem z dnia 14 grudnia 2020 r. został przekazany do:

1. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
2. Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej
3. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
4. Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5. Generalnego Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
6. Marszałka Województwa Dolnośląskiego
7. Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego
8. Marszałka Województwa Lubelskiego
9. Marszałka Województwa Lubuskiego
10. Marszałka Województwa Łódzkiego
11. Marszałka Województwa Małopolskiego
12. Marszałka Województwa Mazowieckiego
13. Marszałka Województwa Opolskiego
14. Marszałka Województwa Podkarpackiego
15. Marszałka Województwa Podlaskiego
16. Marszałka Województwa Pomorskiego
17. Marszałka Województwa Śląskiego
18. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
19. Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego
20. Marszałka Województwa Wielkopolskiego
21. Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

Uwagi do projektu ustawy zgłosili: Marszałek Województwa Lubelskiego i Marszałek Województwa Mazowieckiego w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 27 stycznia 2021 r. pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy.

Uwagi zgłoszone w ramach opiniowania zostały poddane analizie i w znacznej części uwzględnione. Szczegółowe omówienie wyników opiniowania przedstawiono w załączniku nr 2 do raportu.

### **3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym**

Zakres spraw regulowanych projektem nie wywoływał konieczności zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

### **4. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informacja o ich braku**

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

#### **Załączniki:**

1. Tabela uwag – konsultacje publiczne
2. Tabela uwag – opiniowanie

## Załącznik nr 1 do raportu z konsultacji

<b>Tabela uwag zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (UD149) w ramach konsultacji publicznych wraz ze stanowiskiem resortu wobec uwag</b>				
<b>L.p.</b>	<b>Jednostka redakcyjna, do której zgłaszana jest uwaga</b>	<b>Podmiot zgłaszający uwagę</b>	<b>Treść uwagi</b>	<b>Stanowisko resortu</b>
1.	art. 1 pkt 1/ art. 1 zmienianej ustawy	Polskie Stowarzyszenie Klasyfikatorów Gruntów	<p>Trafny jest zapis w propozycji w art. 1 podstawowego celu scalenia i wymiany gruntów „jest rozwój obszarów wiejskich ..”, ale zawarty w punkcie 2 zapis że „przez dostosowanie granic nieruchomości do istniejących urządzeń i obiektów budowlanych, w szczególności do urządzeń melioracji wodnych lub innych urządzeń wodnych, dróg publicznych, lotnisk, kolei, rurociągów naziemnych, obiektów przemysłu wydobywczego ...” jest nieporozumieniem.</p> <p>Sugerujemy po punkcie 1 i 2 dodać punkt 3 w brzmieniu:</p> <p>3) odtworzenie lub tworzenie zbiorników wodnych, kształtowanie granicy rolno-leśnej, zabiegi przeciwoerozyjne oraz tworzenie przestrzeni na cele publiczne, głównie usługowo-produkcyjne.</p> <p>Od około 30 lat Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz polskie uczelnie kształcące studentów w zakresie urządzania /rozwoju/ obszarów wiejskich (głównie Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) zabiegały o wprowadzenie mechanizmu rozszerzonego scalania gruntów o zagadnienia proponowane w punkcie 3 uwag. Sugerowano to publicznie na wielu konferencjach z udziałem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Powstało szereg opracowań wzorcowych, w tym m. in. w 2019 roku projekt noweli instrukcji scalania i wymiany gruntów na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uwzględniający zagadnienia sugerowane w punkcie 3. Nigdy nie sugerowano dokonywania rozwoju obszaru wiejskiego przez dostosowywania granic nieruchomości do lotnisk, kolei itp., gdyż takie dostosowywanie następuje w procesie scalania gruntów niezależnie od zapisu w punkcie 2. Powoływanie się w uzasadnieniu na to, że środowiska naukowe postulują rozwój obszarów wiejskich m. in. przez</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany art. 1 ustawy i pozostawiono tę regulację w dotychczasowym brzmieniu.</p> <p>Propozycja zmiany art. 1 ust. 1 ustawy będzie przedmiotem analizy podczas tworzenia rozwiązań legislacyjnych do nowego okresu programowania.</p>

			<p>dostosowywanie granic nieruchomości do kolei, lotnisk itp. jest nadużyciem, gdyż postulują, ale przez tworzenie zbiorników wodnych, kształtowanie granicy rolno-leśnej, zabiegi przeciwoerozyjne, tworzenie przestrzeni na cele usługowo-produkcyjne itp. zabiegi.</p> <p>Uwzględniając powyższe argumenty sugerujemy uwzględnienie w noweli ustawy zapis punktu 3.</p>	
2.	art. 1 pkt 1/ art. 1 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się w art. 1 ust.1 nadać brzmienie:</p> <p>„1. Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozlogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu, wspomagających rozwój obszarów wiejskich.”</p> <p>Wydaje się, że zaproponowana redakcja trafniej oddaje istotę scalania gruntów (bez konieczności rozbijania definicji – celu scalenia gruntów na dwa punkty).</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Patrz lp. 1.</p>
3.	art. 1 pkt 2/ art. 7 ust. 3 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się w art. 7 ust. 3 nadać brzmienie:</p> <p>„3. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego podaje się do wiadomości publicznej przez jego wywieszenie na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone grunty objęte scaleniem oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowościach wchodzących w obszar scalenia i zamieszczenie go na stronie Biuletynu Informacji Publicznej starosty, a w przypadku postanowienia organu wyższego stopnia także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej tego organu.”</p> <p>Jest to uwaga redakcyjna.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany.</p>
4.	art. 1 pkt 3/ art. 7a zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się art. 1 pkt 3 nadać brzmienie:</p> <p>„Art.7a.1. Po wszczęciu Przed wszczęciem postępowania scaleniowego lub wymiennego ustala się granice obszaru scalenia lub wymiany. 2. Ustalenia granic obszaru scalenia lub wymiany dokonuje się przez wznowienie znaków granicznych, wyznaczenie punktów granicznych ujawnionych uprzednio w ewidencji gruntów i budynków, o których mowa w art. 39 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052), lub ustalenie przebiegu granic działek</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Propozycja określania granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów przed wszczęciem postępowania jest niezasadna.</p> <p>Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego powinno zawierać określenie granic i powierzchni</p>

			<p>ewidencyjnych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.</p> <p>W przypadku gruntów zajętych przez wody płynące, granice działek ewidencyjnych między gruntami tworzącymi dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, a gruntami do nich przyległymi wykazać za pomocą danych ustalonych na podstawie wyników geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych, przy wykonywaniu których identyfikacji przebiegu tej granicy należy dokonać zgodnie z art. 220.1,2,3, Ustawy Prawo wodne.</p> <p>Z czynności tej należy spisać protokół przy udziale przedstawiciela Wód Polskich.”</p> <p>Art.7. pkt.2 stanowi że postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego powinno zawierać w szczególności określenie granic i powierzchni obszaru scalenia lub wymiany gruntów, co neguje ustalanie granicy dopiero po wszczęciu</p> <p>Ustalenie granicy obszaru scalenia powinno należeć do prac przygotowawczych obiektu do scalenia.</p> <p>Dla granic pomiędzy gruntami pokrytymi wodami płynącymi a gruntami przyległymi, kiedy grunt zajęty przez wodą płynącą nie pokrywa się ze stanem faktycznym, można zastosować oprócz §82a Rozporządzenia egib artykuł 220 Ustawy Prawo Wodne (ustalenie linii brzegu). Ustalenie linii brzegu decyzją wydawaną przez właściwego ministra jest czasochłonne, w związku z powyższym należy zastosować §82a. Niestety na chwilę obecną jest on w przepisach przejściowych. Prawdopodobnie zmieni to nowe Rozporządzenie w sprawie egib, które ukaże się nie później niż 31.07.2021, więc z tego powodu w art. 7a.2 być może nie należy wprost wskazywać §82a.</p>	<p>obszaru scalenia lub wymiany gruntów. Dane dotyczące powierzchni i granic gruntów tworzących obszar scalenia lub wymiany gruntów przyjmuje się z ewidencji gruntów i budynków (art. 20 ustawy).</p> <p>Dopiero postanowienie o wszczęciu postępowania określające obszar scalenia lub wymiany gruntów determinuje dalsze czynności polegające na określeniu przebiegu tych granic, który ostatecznie jest zatwierdzany decyzją o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.</p> <p>Wprowadzenie wymogu określania obszaru scalenia lub wymiany przed wszczęciem postępowania mogłoby spowodować wydłużenie czasu wydania postanowienia o wszczęciu postępowania, a tym samym następnych etapów postępowania.</p> <p>Ponadto istnieje ryzyko związane z wycofaniem wniosku właścicieli gruntów albo uchynieniem przez organ wyższego stopnia postanowienia o wszczęciu postępowania w wyniku rozpatrzenia zażalenia na to postanowienie, przez co postępowanie może w ogóle nie zostać wszczęte.</p>
--	--	--	---	--

5.	art. 1 pkt 4/ art. 8 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się usunąć z projektu ustawy art. 1 pkt 4.</p> <p>Natomiast w zmienianej ustawie dopisać art. 13a w brzmieniu: „13a. Z chwilą podjęcia uchwały, o której mowa w art. 13 ust. 1, obliczenia wartości gruntów sprzed scalenia uczestnicy scalenia składają do protokołu propozycje w zakresie sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności ich lokalizacji.”</p> <p>Zgłoszenie do protokołu przez uczestników scalenia propozycji (tzw. życzeń) w zakresie sposobu wydzielenia im gruntów zamiennych winni następować dopiero po obliczeniu wartości ich gruntów przed scaleniem.</p>	<p><b><u>Uwaga częściowo uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany.</p> <p>Zmieniany art. 8 ust. 1a <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1a. <b>Przed okazaniem projektu scalenia gruntów</b> uczestnik scalenia może złożyć geodecie-projektantowi scalenia propozycje <b>co do sposobu</b> wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności <b>w zakresie</b> ich lokalizacji.</p> <p><b>1b. Przepis ust. 1a stosuje się przy wymianie gruntów.”.</b></p> <p>Uwaga dotycząca składania propozycji co do sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane wyłącznie do protokołu jest niezasadna, gdyż dopuszczalne jest składanie tych propozycji na piśmie.</p>
6.	art. 1 pkt 6/ art. 11 ust. 3 zmienianej ustawy	Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych	<p><b>Proponujemy pozostawienie regulacji art. 11 ust. 3 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów w dotychczas obowiązującym brzmieniu, tj.:</b></p> <p><i>„3. Wartość szacunkową lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych stanowi wartość szacunkowa gruntów, obliczona na podstawie szacunku wykonanego w sposób określony w ust. 1 lub 2, oraz wartość drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów, ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.”</i></p> <p>Zdaniem Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych wykreślenie z art. 11 ust. 3 ustawy zapisu wskazującego, że wartość drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów jest ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami, jest pozbawiona merytorycznych podstaw.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany art. 11 ust. 3 ustawy i pozostawiono tę regulację w dotychczasowym brzmieniu.</p>

		<p>Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że „W przypadku, gdy do oszacowania drzewostanów wymagane będzie posiadanie wiadomości specjalnych, starosta jako organ prowadzący postępowanie scaleniowe będzie mógł powołać biegłego zgodnie z art. 84 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, którym może być także rzeczoznawca majątkowy”. Należy więc założyć, że intencją projektodawcy jest stworzenie prawnych warunków, żeby określać wartość drzewostanów i innych części składowych gruntu mogły również osoby nieposiadające uprawnień rzeczoznawcy majątkowego.</p> <p>Z punktu widzenia PFSRM jest to tyle niezrozumiałe, że z jednej strony z ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 7) wynika, że uprawnionymi do określania wartości nieruchomości we wszystkich przypadkach są rzeczoznawcy majątkowi. Kodeks cywilny (art. 48) stanowi, że do części składowych gruntu należą w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jak również drzewa i inne rośliny od chwili zasadzenia lub zasiania. Z zestawienia tych norm prawnych wynika, że takim „biegłym” o którym mowa w uzasadnieniu do projektu ustawy, nawet po wykreśleniu opisywanego zapisu, mógłby być wyłącznie rzeczoznawca majątkowy. Z drugiej natomiast strony jeżeli, co jak napisano powyżej, intencją projektodawcy jest, żeby pomimo tych uwarunkowań prawnych, takie szacunki mogły wykonywać osoby nieposiadające uprawnień rzeczoznawcy majątkowego, nasze niezrozumienie dla tej propozycji wynika również z faktu, że to przecież właściwy organ powołując taką osobę jako biegłego w postępowaniu będzie brać na siebie dodatkowy obowiązek oceny jego kompetencji, a tym samym nie nastąpi przyspieszenie postępowania, a efekt będzie wręcz odwrotny, ponieważ organ w miejsce korzystania z osób które posiadają uprawnienia państwowe będzie samodzielnie dokonywać oceny stosownych kompetencji takiego potencjalnego kandydata na biegłego. Dodatkowo w miejsce rzeczoznawcy majątkowego posiadającego uprawnienia państwowe, objętego ustawowymi ramami odpowiedzialności zawodowej, a także posiadającego obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, jako „biegły” może wystąpić osoba pozbawiona tych przymiotów, a której kompetencje będą oceniane wyłącznie ad hoc przez „starostą jako organ prowadzący postępowanie scaleniowe”.</p> <p>Uwzględniając powyższe (zastrzeżenia prawne oraz brak wpływu na usprawnienie procedur administracyjnych), a także dostrzegając zagrożenie, że proponowana zmiana może doprowadzić do znacznych</p>	
--	--	---	--

			wątpliwości interpretacyjnych po jej wprowadzeniu, proponujemy pozostawienie regulacji art. 11 ust. 3 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów w dotychczas obowiązującym brzmieniu.	
7.	art. 1 pkt 7/ art. 27 ust. 4 pkt 1 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	Proponuje się usunąć z projektu ustawy art. 1 pkt 7.  Przepis zbędny ze względu na zaproponowany inny sposób ustalania granic zewnętrznych obszaru scalenia.	<b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b>  Wyjaśnienia w lp. 4.
8.	art. 1 pkt 8/ art. 28 ust. 1 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	Proponuje się nadać w art. 28 ust. 1 brzmienie: „1. Decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów, decyzję odmawiającą wszczęcia postępowania scaleniowego oraz decyzję organu wyższego stopnia w tych sprawach podaje się do wiadomości publicznej przez jej wywieszenie na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone scalane grunty oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowościach, których grunty tworzą obszar scalenia i zamieszczenie jej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej starosty, a w przypadku decyzji organu wyższego stopnia także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej tego organu.” Jest to uwaga redakcyjna.	<b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b>  W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany.
9.	art. 1 pkt 9/ art. 29 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	Proponuje się pozostawienie w art. 29 zmienianej ustawy dotychczasowego brzmienia ust. 1 i 2 i dodanie ust. 3, 4 i 5 w następującym brzmieniu:  „3. Po ujawnieniu w ewidencji gruntów i budynków danych wynikających z ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, sąd właściwy do prowadzenia ksiąg wieczystych, na wniosek starosty, dokonuje wpisów w księgach wieczystych w zakresie zmian, o których mowa w ust. 1.  4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wraz z mapą z projektem scalenia lub wymiany gruntów, wykaz działek ewidencyjnych przed i po scaleniu, wypis z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne także inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian.  5. Za dokonanie wpisów na podstawie ust. 3 nie uiszcza się opłat sądowych.”	<b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b>  Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany art. 29 ust. 1 ustawy i pozostawiono tę regulację w dotychczasowym brzmieniu.  Natomiast w zmienianym art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:  <i>„1a. Po ujawnieniu w ewidencji gruntów i budynków nowych danych wynikających z ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, sąd właściwy do prowadzenia ksiąg wieczystych, na wniosek starosty, dokonuje wpisów w księgach wieczystych w zakresie zmian, o których mowa w ust. 1 oraz</i>

			<p>Propozycja by pozostawić w dotychczasowym brzmieniu wymienione przepisy wynika z ich podstawowego skutku, jaki wywołuje decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.</p>	<p><b>wykreśla wzmiankę, o której mowa w art. 21 ust. 1.</b></p> <p><i>Ib. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1a, dołącza się odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, wypisy i wyrisy z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian.</i></p> <p><i>Ic. Za dokonanie wpisów na podstawie ust. 1a nie uiszcza się opłat sądowych.”.</i></p>
10.	art. 1 pkt 10/ art. 31 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się następujące brzmienie zmienianego art. 31:</p> <p>art. 31 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Art. 31. Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) zebrań uczestników scalenia,</li> <li>2) wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,</li> <li>3) składania do protokołu propozycji w zakresie sposobu wydzielenia uczestnikom scalenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności ich lokalizacji,</li> <li>4) okazania projektu scalenia gruntów – w formie obwieszczenia lub w inny, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłaszania.” <p>Katalog taki wydaje się wystarczający i obejmuje wszystkie kluczowe etapy procesu scalania gruntów.</p> <p>Pkt.5 – Wyznaczenie projektu scalenia na gruncie zgodnie z wcześniej opracowanym szczegółowym harmonogramem prac jest technicznie niewykonalne, ponieważ prace polowe są uzależnione od takich czynników jak: warunki pogodowe, możliwa absencja pracowników, możliwe awarie sprzętu pomiarowego.</p> </li></ol>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Zmieniany art. 31 <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Art. 31. Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) zebrań uczestników scalenia,</li> <li>2) wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,</li> <li>3) <b>w którym można składać propozycje co do sposobu</b> wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas,</li> <li>4) okazania projektu scalenia gruntów</li> <li>5) <b>okazania stabilizacji punktów granicznych projektu scalenia gruntów – w przypadku jej wykonania</b></li> </ol> <p>– w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na</p>

				<p><i>której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej starostwa powiatowego, na co najmniej 7 dni przed tym terminem.”.</i></p>
11.	art. 1 pkt 12 lit. b i c/ art. 33 ust. 2 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się następujące brzmienie zmienianego art. 33 ust. 2:</p> <p>„ust. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„2. Nie stwierdza się nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji został złożony po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a także gdy decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne chyba, że decyzja ta dotknięta jest jedną z wad, o których mowa w art. 156 § 1 pkt 2, 5 lub 6 Kodeksu postępowania administracyjnego.”.</p> <p>Proponuje się następujące brzmienie zmienianego art. 33 ust.3:</p> <p>„3. Odwołanie od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów rozpatruje się w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia odwołania, a skargę do sądu administracyjnego w terminie także dwóch miesięcy od dnia złożenia skargi.”</p> <p>Jest to próba wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18.04.2019 r. sygn.akt SK 21/17.</p> <p>Wydaje się zasadnym, by w wymienionych przypadkach, mimo upływu 5 lat od wydania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia istniała podstawa do stwierdzenia jej nieważności.</p> <p>Ze względu na szczególny, złożony charakter takich spraw termin dla wojewody winien wynosić 2 miesiące.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany.</p> <p>Zmieniany art. 33 ust. 2 <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„2. Nie stwierdza się nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, <b>jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna upłynęło 5 lat.</b> Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”.</p> <p>Ponadto w art. 33 dodano przepis ograniczający możliwość wznawiania postępowań w brzmieniu:</p> <p>„3. Nie uchyla się decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów z przyczyn określonych w art. 145, art. 145a i art. 145b Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, upłynęło 5 lat. Art. 151 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”.</p>

				<p>Dodawany art. 33 ust. 4 (poprzednio ust. 3) <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„4. Odwołanie od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów rozpatruje się w terminie <b>3 miesięcy</b> od dnia otrzymania odwołania <b>przez właściwy organ</b>, a skargę do sądu administracyjnego w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania skargi <b>przez właściwy sąd.</b>”</p>
12.	art. 1 pkt 13/ art. 33a pkt 2 zmienianej ustawy	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się następujące brzmienie Art. 33a pkt 2)</p> <p>Art.33a.</p> <p>„2) wyniki oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych, o których mowa w art. 12 ust. 1, udostępnia się do publicznego wglądu na okres 7 dni w wyznaczonym przez starostę miejscu z pominięciem zebrania uczestników o którym mowa w ww. art.” <del>o miejscu i terminie wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów starosta zawiadamia w drodze obwieszczenia, które zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej starosty, wywiesza się na tablicach ogłoszeń starostwa oraz na tablicach ogłoszeń w miejscowościach położonych na obszarze scalenia, na co najmniej 7 dni przed tym terminem;</del></p> <p>Wyłożenie szacunku na 7 dni oraz zawiadomienie o tym przez obwieszczenie jest w treści podstawowej ustawy: (art.12 ust 1i art. 31 ust 3)</p> <p><b>Art.12 ust. 1</b> stanowi że „wyniki oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych ogłasza się na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez starostę, a następnie <b>udostępnia się je do publicznego wglądu na okres 7 dni we wsiach objętych scalaniem.</b> W okresie stanu zagrożenia epidemicznego dążymy do zminimalizowania ilości zebrań, stąd pominięcie zebrania, a zapis art. 33a 2) może być niejednoznacznie zinterpretowany przez prawników starostwa</p> <p><b>Art. 31.</b> Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Zmiana przepisów ustawy o scalaniu i wymianie gruntów ma na celu wprowadzanie rozwiązań usprawniających prowadzenie postępowań scaleniowych, oraz maksymalne ograniczenie bezpośrednich kontaktów międzyludzkich w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.</p> <p>Zgodnie z brzmieniem projektowanego przepisu art. 33a pkt 2 w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii <u>nie organizuje się zebrań</u> w celu ogłoszenia wyników oszacowania, natomiast wyniki te udostępnia się do publicznego wglądu na okres 7 dni w wyznaczonym przez starostę miejscu.</p> <p>Projektowane rozwiązanie gwarantuje brak konieczności organizowania zebrań w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.</p> <p>Odnosząc się natomiast do kwestii terminu wywieszania obwieszczeń w postępowaniu scaleniowym należy zauważyć, że ustawa o</p>

			<p>3) wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,</p> <p>– w formie obwieszczenia lub w inny, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłaszania.</p> <p>Wszystkie obwieszczenia w postępowaniu scaleniowym, zgodnie z KPA wywieszane są na okres 14 dni i w tym przypadku nie ma konieczności skracania tego terminu.</p>	<p>scalaniu i wymianie gruntów zawiera przepisy <i>lex specialis</i> w stosunku do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Na określenie terminu w zmienianym art. 31 zwróciło uwagę Ministerstwo Sprawiedliwości sugerując, że „zawiadomienie powinno być dokonane w określonym terminie przed datą zdarzenia, np. 7 dni”.</p>
13.	art. 3	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p><u>Propozycja nowego brzmienia przepisu art. 3 projektowanej ustawy „o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz niektórych innych ustaw”:</u></p> <p>W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052) w art. 20 po ust. 3b dodaje się ust. 3c w brzmieniu:</p> <p>„3c. W przypadku konieczności przeprowadzenia gleboznawczej klasyfikacji na gruntach objętych scaleniem, do klasyfikacji tej stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, przy czym:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) do zawiadamiania o przeprowadzaniu klasyfikacji oraz do zawiadamiania o przeprowadzaniu poszczególnych czynności związanych z przeprowadzaniem klasyfikacji, stosuje się przepisy art. 31 ustawy [...] o scalaniu i wymianie gruntów;</li> <li>2) terminy wyłożenia do publicznego wglądu projektu ustalenia klasyfikacji oraz zgłaszania zastrzeżeń do projektu klasyfikacji muszą upłynąć przed ustaleniem zasad szacunku gruntów objętych scaleniem;</li> <li>3) decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów zawiera również rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia klasyfikacji.”</li> </ol> <p>Zmiana ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne – zaproponowana w art. 3 projektowanej ustawy „o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz niektórych innych ustaw” - powinna być sformułowana inaczej tzn. w taki sposób, aby nastąpiło kompleksowe wyeliminowanie problemu gleboznawczej klasyfikacji gruntów przeprowadzanej z urzędu na gruntach objętych scaleniem, poprzez doprowadzenie do sytuacji, w której</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Po analizie zgłoszonej uwagi zdecydowano o pozostawieniu przepisu art. 3 projektu ustawy w niezmienionym brzmieniu.</p> <p>Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne zawartej w dotychczasowym art. 3 projektu ustawy.</p> <p>Ponadto propozycja dotycząca wprowadzenia regulacji polegającej na zatwierdzaniu projektu ustalenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów decyzją o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów nie jest uzasadniona. Przeprowadzenie postępowania w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów następuje po wszczęciu postępowania scaleniowego i zazwyczaj kończy się przed określeniem zasad szacunku gruntów. Proponowany zapis może spowodować zwiększenie liczby odwołań od decyzji kończącej postępowanie scaleniowe.</p>

			<p>klasyfikacja ta nie będzie przeprowadzana w ramach odrębnego postępowania administracyjnego ale w ramach postępowania scaleniowego.</p> <p>W aktualnym stanie prawnym w przypadku zdecydowanej większości scaleń istnieje konieczność przeprowadzenia klasyfikacji gleboznawczej – niestety w odrębnym, równoległym prowadzonym (przez ten sam organ) postępowaniu administracyjnym. W sytuacjach istnienia sporów i odwołań, częstokroć dochodzi do paraliżowania procedury scaleniowej. Tymczasem – z praktycznego punktu widzenia - prowadzenie scaleń gruntów jest ściśle powiązane z prowadzeniem klasyfikacji gleboznawczej i sprawy te mogłyby z powodzeniem być załatwiane w ramach jednego postępowania.</p> <p>Warto podkreślić, że analogiczny problem redundancji czynności administracyjnych oraz geodezyjnych – a dotyczący spraw rozgraniczania nieruchomości w przypadku scaleń gruntów - został już dawno wyeliminowany dzięki uregulowaniom zawartym w Rozdziale 6 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.</p> <p>Uwaga dodatkowa:</p> <p>W celu usprawnienia procesu doręczania zawiadomień oraz decyzji o ustaleniu klasyfikacji gruntów na gruntach objętych postępowaniem scaleniowym wydaje się niezbędnym, przez stosowną nowelizację, zmianę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów, i przepisów w nim zawartych: §4. i §6. ust. 3</p>	
14.	OSR pkt 4	Polska Federacja Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych	<p>Grupa zawodowa rzeczoznawców majątkowych nie została zaliczona do podmiotów, na które oddziałuje projekt.</p> <p>Projektowane brzmienie <i>art. 11 ust. 3 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów</i>, skutkujące rezygnacją z obowiązku określania wartości drzewostanów w postępowaniu scaleniowym przez rzeczoznawców majątkowych, bezsprzecznie oddziałuje na grupę zawodową rzeczoznawców majątkowych. W Ocenie Skutków Regulacji nie podjęto próby wyjaśnienia jaki wpływ projektowana zmiana będzie miała na reprezentowane przez Polską Federację Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych środowisko zawodowe.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany art. 11 ust. 3 ustawy i pozostawiono tę regulację w dotychczasowym brzmieniu.</p>
15.	dodatkowa propozycja	Polskie Stowarzyszenie	W art. 1 pkt. 2 po ppkt 9.c <u>ustawy</u> dopisać ppkt d o treści:	<b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b>

	w zakresie zmiany art. 1 ust. 2 pkt 9	Klasyfikatorów Gruntów	<p>odtworzenie lub tworzenie zbiorników wodnych, kształtowanie granicy rolno-leśnej oraz zabiegi przeciwoerozyjne.</p> <p>Takie zadania powinny być również możliwe w ramach zagospodarowania poscaleniowego, jeżeli rzeczywiście, a nie tylko deklaratywnie zabiegamy o rozwój obszarów wiejskich.</p>	<p>Zgłoszona uwaga znajduje się poza obszarem regulacji procedowanej ustawy i nie jest związana z uproszczeniem i usprawnieniem postępowań scaleniowych.</p> <p>Propozycja zmiany art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy będzie przedmiotem analizy podczas tworzenia rozwiązań legislacyjnych do nowego okresu programowania.</p>
16.	dodatkowa propozycja w zakresie zmiany art. 1 ust. 2	Polskie Stowarzyszenie Klasyfikatorów Gruntów	<p>W art. 1. pkt. 2. po ppkt 10 <u>ustawy</u> (lub na początku przed pkt.1) dopisać ppkt 11 o treści:</p> <p>rozwoju obszarów wiejskich – przestrzennym- rozumie się jako proces przemian ku poprawie stanu istniejącego obszarów wiejskich przez scalanie gruntów z uwzględnieniem odtworzenia lub tworzenia zbiorników wodnych, kształtowania granicy rolno-leśnej, zabiegi przeciwoerozyjne oraz tworzenia przestrzeni na cele publiczne, głównie usługowo-produkcyjne.</p> <p>Trafny zapis w propozycji w art. 1 podstawowego celu scalenia i wymiany gruntów „rozwoj obszarów wiejskich ..” jest celem nadrzędnym. Wymaga więc jednoznacznego zdefiniowania, gdyż przy braku zdefiniowania można go interpretować w dalece różnorodny sposób, co stwierdzono w uzasadnieniu do tej ustawy.</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Zgłoszona uwaga znajduje się poza obszarem regulacji procedowanej ustawy i nie jest związana z uproszczeniem i usprawnieniem postępowań scaleniowych.</p> <p>Propozycja zmiany art. 1 ust. 2 ustawy będzie przedmiotem analizy podczas tworzenia rozwiązań legislacyjnych do nowego okresu programowania.</p>
17.	dodatkowa propozycja w zakresie zmiany art. 17 ust. 3	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	<p>Proponuje się następujące brzmienie Art. 17.3.</p> <p>„Art. 17. 3. Grunty wydzielone na cele miejscowej użyteczności publicznej oraz pod ulice i drogi przechodzą na własność gminy.”</p> <p>Warto doprowadzić do zapisu w ustawie, że poprzez zatwierdzenie projektu scalenia gruntem wydzielonym pod ulice i drogi nadaje się tą decyzją kategorię drogi jako drogi publicznej gminnej.</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Zgłoszona uwaga znajduje się poza obszarem regulacji procedowanej ustawy i nie jest związana z uproszczeniem i usprawnieniem postępowań scaleniowych.</p> <p>Brak jest także podstaw do wprowadzenia proponowanej regulacji dotyczącej nadawania kategorii drogi na etapie wydawania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów. Do tego bowiem konieczne są dodatkowe czynności ze strony gminy, tj. zaliczenie drogi do kategorii dróg gminnych na podstawie uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii</p>

				właściwego zarządu powiatu. Ponadto na obszarze scalenia mogą się znajdować drogi publiczne powiatowe, wojewódzkie lub krajowe.
18.	dodatkowa propozycja w zakresie zmiany art. 22 ust. 1	Polskie Stowarzyszenie Klasyfikatorów Gruntów	<p>Art. 22.1. ustawy- tekst tego artykułu powinien być uzupełniony. Po wyrazach „...zagospodarowania przestrzennego” dopisać „oraz planu urządzeniowo-rolnego”.</p> <p>W części województw Polski (głównie dolnośląskim i małopolskim) są opracowywane plany urządzeniowo-rolne. Uszczegółwiają one ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarach gmin wiejskich. Ustalenia tych planów powinny być usankcjonowane w ustawie o scalaniu i wymianie gruntów.</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Zgłoszona uwaga znajduje się poza obszarem regulacji procedowanej ustawy i nie jest związana z uproszczeniem i usprawnieniem postępowań scaleniowych.</p>

## Załącznik nr 2 do raportu z konsultacji

<b>Tabela uwag zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz niektórych innych ustaw (UD149) w ramach opiniowania wraz ze stanowiskiem resortu wobec uwag</b>				
<b>L.p.</b>	<b>Jednostka redakcyjna, do której zgłaszana jest uwaga</b>	<b>Podmiot zgłaszający uwagę</b>	<b>Treść uwagi</b>	<b>Stanowisko resortu</b>
1.	art. 1 pkt 5 w zakresie zmiany art. 7a	Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego	<p>Uwaga: Brak określenia wymogu włączenia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego operatu będącego wynikiem ustalenia granic obszaru scalenia lub wymiany oraz ujawnienia danych z niego wynikających w ewidencji gruntów i budynków.</p> <p>Dodaje się ust. 3 w brzmieniu:</p> <p>Operat będący wynikiem ustalenia granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów podlega włączeniu do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Dane wynikające z ustalenia granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów ujawniane są w ewidencji gruntów i budynków.</p> <p>Zgodnie z art. 20 ustawy stan własności oraz posiadania gruntów, powierzchnię użytków i klasy gruntów określa się według danych ewidencji gruntów.</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Sprawy dotyczące państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego reguluje ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2020 r. poz. 2052, z późn. zm.).</p> <p>Zgodnie z art. 12b ust. 4 tej ustawy podstawę przyjęcia wyników zgłoszonych prac geodezyjnych do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego stanowi pozytywny wynik weryfikacji albo dokument potwierdzający odbiór zbiorów danych lub innych materiałów jako przedmiotu zamówienia publicznego realizowanego w związku z wykonywaniem zadań Głównego Geodety Kraju lub organów administracji geodezyjnej i kartograficznej.</p>
2.	art. 1 pkt 5 w zakresie zmiany art. 10 ust. 1	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	<p>art. 10 pkt 1</p> <p>Dodać ustęp 7: sołtysi wsi, których grunty tworzą obszar scalenia</p> <p>W postępowaniach scaleniowych często zdarza się tak, że sołtys wsi nie jest uczestnikiem scalenia gdyż nie jest już właścicielem gruntów w danej wsi wskutek np. darowizny dzieciom. Powoduje to niemożliwość wyboru do rady uczestników scalenia a tym samym wejścia w skład komisji pełniącej funkcje doradcze.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Projektowany przepis art. 1 pkt 5 projektu ustawy <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„5) w art. 10 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:</p>

			<p>Obecność sołtysa w takim gremium jest bardzo potrzebna, gdyż sołtys jest bardzo często osobą inicjującą scalenie i bardzo zaangażowaną w cały proces.</p> <p>Skoro przepis art. 9 pkt. 3 przewiduje udział sołtysa w powołanym przez starostę zespole, tym bardziej udział sołtysa w Komisji doradczej jest uzasadniony.</p>	<p>„6) przedstawiciel gminy, na terenie której są położone grunty objęte scaleniem;</p> <p>7) sołtys lub członek rady soleckiej z wsi, której grunty tworzą obszar scalenia”.</p>
3.	art. 1 pkt 9 lit. b w zakresie zmiany art. 29 ust. 1c	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP</p>	<p>Proponuje się przyjąć następujące brzmienie ust. 1c:</p> <p>„1c. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1b, dołącza się kopię ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wraz z mapą z projektem scalenia lub wymiany gruntów, wykaz działek ewidencyjnych przed i po scaleniu lub wymianie, wypis z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne inny dokument stanowiący podstawę do ujawnienia tych zmian.”.</p> <p>Według zgłaszającego wystarczy (poświadczona „za zgodność z oryginałem”) kopia tej decyzji. „Odpis” jest innym rodzajem dokumentu.</p> <p>Wykaz działek o którym mowa powinien być sporządzony również w przypadku wymiany gruntów.</p>	<p><b><u>Uwaga częściowo uwzględniona.</u></b></p> <p>Po analizie zgłoszonych uwag odstąpiono od propozycji zmiany art. 29 ust. 1 ustawy i pozostawiono tę regulację w dotychczasowym brzmieniu.</p> <p>W zmienianym art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:</p> <p>„1a. Po ujawnieniu w ewidencji gruntów i budynków nowych danych wynikających z ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, sąd właściwy do prowadzenia ksiąg wieczystych, na wniosek starosty, dokonuje wpisów w księgach wieczystych w zakresie, o którym mowa w ust. 1 <b>oraz wykreśla wzmiankę, o której mowa w art. 21 ust. 1.</b></p> <p>1b. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1a, dołącza się odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, <b>wypisy i wyrisy</b> z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian.</p> <p>1c. Za dokonanie wpisów na podstawie ust. 1a nie uiszcza się opłat sądowych.”;</p> <p>W przepisach ustawy Kodeks postępowania cywilnego występuję pojęcie odpisu dokumentu. Zgodnie z art. 626<sup>2</sup> § 3 k.p.c. do wniosku o wpis należy dołączyć</p>

				<p>dokumenty, stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej.</p> <p>Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć <b>odpis dokumentu</b>, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (art. 129 § 2 k.p.c.).</p> <p>Zdecydowano o pozostawieniu odpisu decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.</p>
4.	art. 1 pkt 10 w zakresie zmiany art. 31	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	<p>Art. 31. Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) zebrań uczestników scalenia,</li> <li><del>2) wykonywania prac scaleniowych, polegających w szczególności na ustaleniu granic obszaru scalenia lub wymiany,</del></li> <li>2) wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,</li> <li>3) składania propozycji w zakresie wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane,</li> <li>4) wyznaczenia projektu scalenia na gruncie oraz trwałej stabilizacji znakami granicznymi,</li> <li>5) okazania projektu scalenia gruntów</li> </ol> <p>– w formie obwieszczenia lub w inny, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłoszenia.</p> <p>Z uwagi na fakt, iż w projekcie ustawy dodaje się punkt 7a, który jednoznacznie precyzuje sposób i termin określania granic obszaru scalenia, definiując jednocześnie geodezyjne procedury określania przebiegu granic działek ewidencyjnych, które wymagają indywidualnego zawiadomienia o czynnościach na gruncie, bezzasadne staje się nakładanie dodatkowego obowiązku na starostę polegającego na obwieszczeniu o tych czynnościach.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>Dodawany <b>art. 7a został zmodyfikowany</b> poprzez odesłanie przy określaniu przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów do odrębnych przepisów w zakresie określania przebiegu granic. Tryb zawiadamiania właścicieli gruntów przyległych do granic obszaru scalenia o miejscu i terminie wykonywania tych czynności został określony w art. 7a ust. 2. Po modyfikacji art. 7a otrzymuje brzmienie:</p> <p><i>„Art. 7a. 1. Po wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego <b>określa się przebieg granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów. Do określania przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów stosuje się przepisy Prawa geodezyjnego i kartograficznego dotyczące określania przebiegu granic.</b></i></p> <p><i>2. Starosta zawiadamia właścicieli gruntów przyległych do granic obszaru scalenia o miejscu i terminie wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy</i></p>

			<p>Przepisy ustawy PGiK jednoznacznie określają sposób zawiadamiania zainteresowanych do ww. czynności.</p> <p>Przewidzenie okresu czasu, w którym obowiązywać będzie obwieszczenie o czynnościach określenia granic obszaru scalenia jest dość trudne, z uwagi na konieczność powtórzenia niektórych czynności np. wskutek problemów z ustaleniem adresów uczestników scalenia wynikających po pierwszym wysłaniu korespondencji listowej.</p> <p>Ponadto proponuje się w punkcie 4 zastąpienie sformułowania „w tym jego” słowem „oraz”. Użycie sformułowania „w tym jego” jednoznacznie wskazuje na stabilizację bezpośrednio po wyznaczeniu na gruncie. Natomiast sformułowania „oraz” dopuszcza możliwość stabilizacji zarówno w trakcie wyznaczania i okazywania projektu, ale dopuszcza możliwość stabilizacji po tych czynnościach, ale przed terminem objęcia w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia, tak aby przeprowadzić czynność w trybie scaleniowym.</p>	<p><b>ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej starosty, na co najmniej 7 dni przed tym terminem.”;</b></p> <p>W związku z określeniem sposobu zawiadamiania w art. 7a ust. 2 o czynnościach związanych z określaniem przebiegu granic obszaru scalenia analogicznie jak w postępowaniu scaleniowym, tj. w formie obwieszczenia, <b>zmianie uległ art. 31</b>, który otrzymuje brzmienie:</p> <p><i>„Art. 31. Starosta zawiadamia o miejscu i terminie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) <i>zebrań uczestników scalenia,</i></li> <li>2) <i>wyłożenia do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych,</i></li> <li>3) <b>w którym można składać propozycje co do sposobu wydzielienia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane,</b></li> <li>4) <i>okazania projektu scalenia gruntów,</i></li> <li>5) <b>okazania stabilizacji punktów granicznych projektu scalenia gruntów – w przypadku jej wykonania</b> – <i>w formie obwieszczenia, które wywiesza się na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, na której terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicy ogłoszeń we wsi, której grunty tworzą obszar scalenia, i zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej starostwa powiatowego, na co najmniej 7 dni przed tym terminem.”.</i></li> </ol>
5.	art. 1 pkt 10 w zakresie zmiany art. 31	Urząd Marszałkowski Województwa	<p>Pkt.5 wyznaczenia projektu scalenia na gruncie w odniesieniu do obszaru scalenia.</p> <p>Pkt. 5a trwałej stabilizacji znakami granicznymi, o ile tego typu czynność ma być wykonywana na gruncie</p>	<p><b><u>Uwaga częściowo uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Patrz lp. 4.</p>

		Lubelskiego w Lublinie	<p>Pkt.5-Wyznaczenie projektu scalenia na gruncie zgodnie z szczegółowym wcześniej opracowanym harmonogramem jest technicznie niewykonalne, ponieważ prace polowe są uzależnione od takich czynników jak: warunki pogodowe, możliwa absencja pracowników, możliwe awarie sprzętu pomiarowego.</p> <p>Pkt.5a-Na obiektach scaleniovych o dużych powierzchniach stabilizacja trwała spowoduje wzrost kosztów opracowania projektu (obiekt 2500 ha to ok. 15000 pkt. granicznych do stabilizacji) oraz wydłużenie cyklu realizacji projektu. Na terenie województwa lubelskiego praktykujemy stabilizację pkt. granicznych palami drewnianymi + podcentr ze szkła co w zupełności jest akceptowane przez uczestników postępowania scaleniovego.</p>	Sposób stabilizacji punktów granicznych wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz.U. poz. 1429) oraz z ustaleń przyjętych w projekcie scalenia gruntów.
6.	art. 1 pkt 10 w zakresie zmiany art. 31	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	<p>Proponuje się przyjąć następujące brzmienie pkt 6:</p> <p>„6) okazania projektu scalenia gruntów – w formie obwieszczenia lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłaszania, w tym wywieszenie w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone scalane grunty i zamieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej starosty”.</p> <p>Wywieszenie dodatkowo zawiadomienia w lokalach urzędów gmin i BIP starosty, nie wykluczając innych źródeł, spowoduje dotarcie informacji do uczestników mieszkających poza miejscowością objętą scaleniem gruntów.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Patrz lp. 4.</p>
7.	art. 1 pkt 11 w zakresie zmiany art. 31a	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	<p>Proponuje się przyjąć następujące brzmienie art. 31a:</p> <p>„Art. 31a. Zebranie uczestników scalenia lub wymiany gruntów oraz wykonywanie prawa głosu może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, o czym starosta informuje w zawiadomieniu o tym zebraniu, zawierającym opis sposobu uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.”.</p> <p>Należy jednoznacznie określić jakich uczestników dotyczy zebranie.</p>	<p><b><u>Uwaga częściowo uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Zmieniany art. 31a <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Art. 31a. 1. Zebranie uczestników <b>scalenia</b> oraz wykonywanie prawa głosu może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.</p> <p>2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zawiadomienie o zebraniu uczestników scalenia zawiera dodatkowo informacje o sposobie uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.”.</p>

				Zebrania określone w przepisach ustawy o scalaniu i wymianie gruntów dotyczą zebrań uczestników scalenia.
8.	art. 1 pkt 12 lit. c w zakresie zmiany art. 33 ust. 3	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	<p>Zmiana terminu rozpatrywania odwołania od decyzji o zatwierdzeniu projektu z 30 dni na 90 dni.</p> <p>„3. <i>Odwołanie od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów rozpatruje się w terminie <del>30 dni</del> 90 dni od dnia złożenia odwołania, a skargę do sądu administracyjnego w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia skargi.</i>”</p> <p>Proponowane w projekcie ustawy doprecyzowanie terminu rozpatrzenia odwołania jest bardzo zasadne, wręcz konieczne. Określenie ram czasowych trwania postępowania odwoławczego jak i postępowania przed sądem administracyjnym umożliwi z wyprzedzeniem czasowym określenie czasu wykonania ostatecznych decyzji.</p> <p>Niemniej jednak należy zauważyć, iż proces rozpatrywania odwołania komplikuje się przy większej ilości uczestników scalenia. Dłuższy termin rozpatrzenia odwołania wymagany jest w szczególności gdy organ odwoławczy nie tylko weryfikuje ale również zmienia decyzję scaleniową wprowadzając zmiany. Związane to jest z koniecznym czasem do: analizy projektu, zapoznania oczekiwania uczestników, wprowadzenia ewentualnych zmian. Na wydłużenie terminu ma wpływ również liczba odwołań, które mogą równocześnie wpłynąć do organu. Praktyka realizacji scaleń w województwie lubelskim pokazuje, że realizowane obiekty scaleniowe obciążone są dużym stopniem komplikacji z uwagi na dużą powierzchnię, dużą liczbę działek i liczbę uczestników - ponad 1000 uczestników scalenia na dużych obiektach. Dlatego też liczba odwołań może wynosić nawet kilkanaście na jeden obiekt scaleniowy, przy czym w jednocześnie realizowanych jest kilka lub kilkanaście obiektów. W opinii Wojewódzkiego Biura Geodezji w Lublinie (wykonawcy największej ilości największych scaleń w Polsce) zaproponowany w projekcie czas 30 dni może być niewystarczający dla ich właściwego rozpatrzenia i proponuje się jego wydłużenie do 90 dni.</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Dodawany art. 33 ust. 4 (poprzednio ust. 3) <b>został zmodyfikowany</b> i otrzymuje brzmienie:</p> <p>„4. <i>Odwołanie od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania odwołania przez właściwy organ, a skargę do sądu administracyjnego w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania skargi przez właściwy sąd.</i>”.</p>
9.	art. 1 pkt 12 lit. c w zakresie	Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru	Uwaga: Wskazany 30 dniowy termin na rozpoznanie odwołania od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stanowi powtórzenia terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa.	<b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b>

	zmiany art. 33 ust. 3	Geodezyjnego i Kartograficznego	<p>Skargę do sądu administracyjnego składa się za pośrednictwem organu, który wydał skarżoną decyzję i organ ten ma 30 dni na przekazanie skargi wraz z odpowiedzią na nią oraz aktami sprawy.</p> <p>Nowe brzmienie Art. 33 ust. 3:</p> <p><i>"3. Skargę do sądu administracyjnego od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów wydanej w drugiej instancji rozpatruje się w terminie dwóch miesięcy od dnia przekazania odpowiedzi na skargę wraz z aktami sprawy."</i></p> <p>Wskazany 30 dniowy termin na rozpoznanie odwołania od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stanowi niepotrzebne powtórzenia terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa.</p> <p>W projekcie ustawy wskazano, że skargę do sądu administracyjnego rozpatruje się w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia skargi. Należy jednak wziąć pod uwagę, że skargę do sądu administracyjnego składa się za pośrednictwem organu, który wydał skarżoną decyzję i organ ten ma 30 dni na przekazanie skargi wraz z odpowiedzią na nią oraz aktami sprawy. Faktycznie dla sądu administracyjnego w skrajnym przypadku pozostałby miesiąc czasu na rozpoznanie skargi.</p>	W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany. Patrz lp. 8 i 10.
10.	art. 1 pkt 12 lit. c w zakresie zmiany art. 33 ust. 4	Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego	<p>Uwaga: Zakaz uchylecia decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów w całości przed organem odwoławczym oraz przed sądem administracyjnym, gdy wadą dotknięta jest decyzja w części dotyczącej gruntów niektórych uczestników scalenia lub wymiany jest zbyt daleko idący.</p> <p>Specyfika postępowania scaleniowego i wymiennego, tworzenie w jego toku projektu scalenia (wymiany) charakteryzuje się tym, że każdorazowa zmiana projektu dla jednego uczestnika skutkuje zmianą u kolejnego uczestnika, a ta zmiana częstokroć u jeszcze kolejnego wywołując efekt domina czy łańcuszka. W zasadzie niemożliwym jest uchylając decyzję dla „niektórych” uczestników scalenia (wymiany) z góry określić w odniesieniu do ilu uczestników scalenia (wymiany) faktycznie takie uchylene decyzji wywrze konsekwencje w postaci zmiany projektu scalenia (wymiany). Z uwagi na tę specyfikę, jak i różną wielkość scaleń (wymian) właściwym byłoby zamiast kategoriycznego zakazu uchylania decyzji w całości stworzyć możliwość uchylene decyzji zatwierdzającej projekt w części,</p>	<p><b><u>Uwaga uwzględniona.</u></b></p> <p>W projekcie ustawy wprowadzono odpowiednie zmiany.</p> <p><b>Zrezygnowano z regulacji zawartej w dotychczasowym ust. 4 i zaproponowano inne rozwiązanie (art. 33 ust. 5) zgodnie z uwagą Ministerstwa Sprawiedliwości:</b></p> <p><i>„5. W przypadku nierozpatrzenia skargi w terminie 2 miesięcy od dnia wpływu, sąd administracyjny, uwzględniając skargę na decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, nie uchyla tej decyzji, lecz stwierdza jej wydanie z naruszeniem prawa na podstawie art. 145 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325</i></p>

			<p>pozostawiając wybór organowi rozpatrującemu odwołanie czy też sądowi administracyjnemu rozpatrującemu skargę.</p> <p>Zakaz uchylenia decyzji w całości nabiera zwłaszcza znaczenia w przypadku niewielkich scaleń czy wymian, w których bierze udział kilku czy kilkunastu uczestników. Przykładem też może być sytuacja kiedy wadą co prawda dotknięta jest decyzja w części dotyczącej gruntów niektórych tylko uczestników, ale są to kluczowi uczestnicy scalenia czy wymiany ze względu na np. dużą ilość gruntów (działek) w stosunku do całości obiektu czy uczestnik (np. gmina i wydzielane dla niej drogi), którego grunty graniczą z gruntami wszystkich (lub znacznej części) pozostałych uczestników i zmiany dla tych uczestników skutkują zmianami dla istotnej części uczestników scalenia (wymiany). W konsekwencji może się bowiem okazać, że pomimo uchylenia decyzji w części uczestnicy scalenia (wymiany) w stosunku, do których orzeczono uchylenie decyzji i tak nie dostaną należnego im ekwiwalentu czy nie sposób będzie prawidłowo zaprojektować dla nich ekwiwalentu z uwagi na utrzymanie w mocy decyzji zatwierdzającej projekt w stosunku do wszystkich pozostałych uczestników scalenia (wymiany).</p> <p>Wobec możliwości uchylenia decyzji o zatwierdzeniu projektu w części i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia w tym zakresie rodzi się pytanie jaki środek prawny będzie przysługiwał na taką decyzję wydaną przez organ odwoławczy – skarga czy sprzeciw? Czy jedno i drugie w zależności od tego czy osobą skarżącą będzie uczestnik wobec, którego utrzymano w mocy decyzję organu I instancji (skarga) albo uchylono przekazując do ponownego rozpatrzenia (sprzeciw).</p>	<p><i>oraz z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 159).”</i></p>
11.	<p>dotatkowa propozycja w zakresie zmiany art. 7 ust. 2 pkt 1</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie</p>	<p>art. 7 ust. 2 pkt 2</p> <p>2. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego w szczególności powinno zawierać:</p> <p>1) określenie obszaru scalenia lub wymiany gruntów;</p> <p>Z uwagi na fakt iż, w projekcie ustawy dodaje się punkt 7a, który jednoznacznie precyzuje sposób i termin określania granic obszaru scalenia, co ma bezpośredni wpływ na jednoznaczne określenie powierzchni obszaru scalenia, ujmowanie w postanowieniu o wszczęciu postępowania scaleniowego powierzchni obszaru scalenia</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego powinno zawierać określenie granic i powierzchni obszaru scalenia lub wymiany gruntów. Dane dotyczące powierzchni i granic gruntów tworzących obszar scalenia lub wymiany gruntów określane w postępowaniu o wszczęciu postępowania</p>

			<p>obliczanej jak dotychczas na podstawie sumy powierzchni wszystkich działek z części opisowej egib jest niezasadne i często powoduje nieścisłości wskutek właśnie określenia granic obszaru scalenia już po wszczęciu postępowania i obliczeniu nowej powierzchni obszaru scalenia.</p> <p>Takie ujęcie sposobu określenia granicy obszaru scalenia w postanowieniu nie będzie wymagało podawania powierzchni, a umożliwi w sposób opisowy określenie obszaru scalenia.</p> <p>Np. „ scaleniem gruntów obejmuje się wszystkie działki ewidencyjne w obrębie AAA tworzącym obszar scalenia”</p> <p>Lub:</p> <p>„scaleniem gruntów obejmuje się działki ewidencyjne według załącznika – wykazu, stanowiące obszar scalenia: (w przypadku części wsi).</p>	<p>przyjmuje się z ewidencji gruntów i budynków (art. 20 ustawy).</p> <p>Dopiero postanowienie o wszczęciu postępowania określające obszar scalenia lub wymiany gruntów determinuje dalsze czynności polegające na określeniu przebiegu tych granic, który ostatecznie jest zatwierdzany decyzją o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.</p>
12.	dodatkowa propozycja w zakresie zmiany art. 7	<p>Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego</p>	<p>Uwaga: Ani przepisy ustawy o scalaniu i wymianie gruntów ani Kpa nie przewidują zmiany ostatecznego postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego.</p> <p>Dodaje się ust. 7 w brzmieniu:</p> <p><i>"7. Zmiana ostatecznego postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego następuje w drodze postanowienia starosty. Przepisy ust. 1-6 stosuje się odpowiednio."</i></p> <p>Niejednokrotnie po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania okazuje się, że zachodzi potrzeba zmiany obszaru scalenia (wymiany) poprzez dodanie lub/i odjęcie jakichś gruntów. O ile powiększenie obszaru scalenia (wymiany) w aktualnym stanie prawnym jest możliwe poprzez wszczęcie kolejnego postępowania i połączenie prowadzonych postępowań w jedno, to zmniejszenie obszaru scalenia (wymiany) poprzez wyłączenie części gruntów jest niemożliwe po tym jak postanowienie o wszczęciu postępowania stanie się ostateczne.</p>	<p><b><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></b></p> <p>Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego <b>przewidują możliwość zmiany ostatecznego postanowienia.</b> Zgodnie z art. 126 k.p.a. do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy art. 105, art. 107 § 2-5 oraz art. 109-113, a do postanowień, od których przysługuje zażalenie, oraz do postanowień określonych w art. 134 - również art. 145-152 oraz art. 156-159, z tym że zamiast decyzji, o której mowa w art. 151 § 1 i art. 158 § 1, wydaje się postanowienie.</p> <p><b>Przepis art. 126 k.p.a. dopuszcza możliwość zmiany każdego postanowienia, które jest ostateczne, w tym postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego.</b></p>